

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Balandis – April 12, 1990 Nr.15

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuvos šešėlis

Temdo SSSR-USA santykius?

Vytautas Meškauskas

Tokia tema vyravo pereinamajam sekmadienio populiarioje ABC TV "This Week with David Brinkley" programoje. Ji maloniai kuteno tautinę savimeilę. Žiūrėk, mažas kupstas didelį vežimą verčia!

Giliau paanalizavus diskusijų dalyvių mintis, jų tarpe iš Londono kalbėjusio Algimanto Čekuolio, tokia pažiūra netenka dalies savo blizgesio. Lietuvos klausimas – teisingiau sovietų elgesys joje, – galėtų būti tik paskutinis lašas pripildęs SSSR - JAV nesutikimų kibirą. Čekuolis aiškiai pareiškė, kad pav. nusiginklavimo klausimas yra taip svarbi problema, kad dėl Lietuvos jos sprendimas neturėtų būti atidėliojamas.

Reikia atsiminti, kad pagal prezidentą Bush, jis nemoko sovietų ką daryti Lietuvoje, bet tik išpėja juos ko nedaryti. Nepatartinas veiksmas būtų karo stovio paskelbimas Lietuvoje, ar iš viso 'jėgos panaudojimas'. Atrodo, kad dabartinės, palyginti nedidelės sovietų šunybės Lietuvoje dar vengiama pavadinti 'jėgos panaudojimu', nors iš esmės tai turėtų būti taip kvalifikuotos.

Kad taip iš tikro buvo – parodo sekantieji įvykiai Estijoje ir Latvijoje. Pirmoje nutarta eiti 'gudriau kaip Lietuvoje'. Palaipsniui. Antroje atsisakyta padaryti pirmą žingsnį nepriklausomybės kryptimi – atpalaiduoti kompartiją nuo priklausomybės Sov. Sąjungai. Tas klausimas buvo sprendžiamas pereinamajam savaitgalį kompartijos suvažiavime Rygoje. Dauguma 800 delegatų tarpe atsisakė tai padaryti – po ko 277 iš posėdžio salės išėjo.

Nusivylimas? Nemažas, nors prisimintina, kad jau nepriklausomybės metais latviai ir estai nenorėjo dėtis su mumis į sąjungą, nes turėjome tą sykį dar neišspręstas Vilniaus ir Klaipėdos problemas. O atvirai kalbant – ir pas mus buvo galvojama, kad rusai ilgai negalės apsieiti be tų valstybių uostų!

O gal paskirai lengviau pasiekti savo tikslą? Juk

vienas sovietų argumentų prieš mūsų norų patenkimą yra tas, kad Lietuvos pavyzdžiu pajudės ir kitos jų pavergtos tautos. Dabar tas argumentas lyg ir atpuola.

Tą patį savaitgalį, kada estai ir latviai supasavo, Lietuvoje įvyko milžiniškos, skaičiuojama ne 300,000 dalyvių, demonstracijos už nepriklausomybę. Nutarė nepasiduoti. Mūsų naudai pakrypo bendros nuotaikos. Juk iki šiol Bush ir Baker apie mūsų klausimą nenorėjo kalbėti. Čia ne mūsų telegramos ar telefono skambučiai padėjo, bet tas faktas, kad greito pasimatymo - viršūnių konferencijos paprašė ne Bushas, bet Gorbačiovas.

Ekspertai mano, kad Gorbačiovo situacija namuose yra tokia bloga, kad jis turi visą savo dėmesį kreipti vidaus problemų, ypač ūkinių sprendimui. Už tat jis norėtų pasimatymo anksčiau, kad grįžęs – jei galima su užsienių politikos laimėjimu – turėtų laiko pasiruošti valstybės ir partijos suvažiavimams.

Du svarbiausi punktai viršūnių konferencijos, numatytos gegužės 30 d. - birželio 3 d., dienotvarkėje bus nusiginklavimo ir Vokietijos klausimai.

(Nukelta į 9 psl.)

Dalis veteranų bei žuvusiųjų veteranų šeimos nariai budi prie Baltųjų Rūmų.

Lietuvių veteranų vigilija prie Baltųjų Rūmų Washingtone

Amerikos spaudai paskelbus, kad balandžio 1 d. į sovietų kariuomenę bus šaukiama 12,000 lietuvių jaunuolių, Clevelando ramovėnas dr. Viktoras Stankus ir Vietnamo karo veteranas Rimas Saikus nutarė reaguoti. Jie tarėsi su lietuvių kilmės Amerikos veteranais, kaip supažindinti Kongresą ir Baltuosius Rūmus, kad šis lietuvių šaukimas į sovietų kariuomenę yra nelegalus pagal 1949 m. susitarimą Ženevoje, – kad okupuotų kraštų gyventojai negali būti imami į okupanto kariuomenę.

Buvo nutarta skubiai susiburti Washingtone, vetera-

Nakties metu prie Baltųjų Rūmų budi Irena Niauraitė-Witner ir Rimas Saikus.

Clevelando veteranai prie Capitolio Washingtone. Iš kairės: J. Kijauskas, I. Niauraitė atstovavusi žuvusį brolių, L. Kedys, R. Saikus, dr. V. Stankus, R. Eidukaitytė atstovavusi žuvusį brolių, ir A. Kijauskas.

nų vigilijai ir eisenai prie Baltųjų Rūmų ir Capitolio. Lietuvių Informacijos Centras New Yorke ir Washingtone tarpininkaujant, iš administracijos buvo tam gautas leidimas iki balandžio 4 dienos.

Balandžio 1 dieną 4 val. p.p. prasidėjo veteranų vigilija prie Baltųjų Rūmų. Iš Clevelando joje dalyvavo JAV armijos veteranai – Algis Kijauskas, Juozas Kijauskas, Linas Kedys, Rimas Saikus, kap. dr. Viktoras Stankus. Už Vietname žuvusius savo brolius, karininkus Tada Niaurą ir Gediminą Eidukaitytę, budėjo seserys – Irena Niauraitė-Witner ir Rasa Eidukaitytė. Prie clevelandiečių prisijungė veteranai ir iš kitų miestų.

Vigiliją aplankė amerikie-

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Ankvalga

Šokis ant ugnikalnio. - Ar įmanoma provokacija? - Kodėl jos nebuvo iki šiol? - Užsieniečių pažiūros į dabartinę būklę.

Vienoje PBS MacNeil / Lehre žinių ir komentarų transliacijoje, apie padėtį Lietuvoje diskusijose dalyvavęs sovietų žurnalistas pareiškė, kad jis bijas provokacijų, kurios galėtų pastūmėti į ginklų panaudojimą. Ten pat gerai pasirodęs Viktoras Nakas tokią galimybę labai griežtai paneigė. Panašiai padarė ir Stasys Lozoraitis balandžio 3 d. kalbėdamas su spaudos atstovais.

Žinia, sunku prileisti, kad kas nors iš lietuvių griebtųsi provokacijos. Jėga ne mūsų pusėje. Tas sovietų žurnalistas, pats gruzinas, galvoje turėjo KGB provokaciją, kurią neva tai įvykdytu lietuviai. Tokia galimybė visą laiką buvo ir yra. Lietuvių pusės atstovai turėtų apie jos galimybę išpėti amerikiečių TV stebėtojus.

Štai Lietuvos Aukščiausios Tarybos deputato, žurnalisto Rimvydo Valatkos pasikalbėjimas su Lietuvos vidaus reikalų ministerijos karininku, kurio pavardė dėl suprantamų sumetimų neminama, pasirodęs GIMTOJO KRAŠTO 12 Nr.:

"Kariuomenės judėjimas Lietuvoje, karinių malūnsparnių skraidymas ir technikos perdislokavimas nebuvo atsitiktinis dalykas ... saugumas ir kariuomenė veikia pagal iš anksto paruoštą destabilizavimo planą. Duok Dieve, kad klystčiau, tačiau ir Lietuvoje gali pasireikšti žvalgybinės diversinės brigados. Jei tik reikės. Prisiminkime Azerbaidžaną."

Pašnekovas išpėjo, kad jo žiniomis Lietuvoje esą paruošti civiliai, kurie reikaliui esant užpuldinės kareivius, karininkų šeimas ir Lietuvos politinius veikėjus. Vilniuje pilna filerių (seklų) iš Baltarusijos Vidaus reikalų ministerijos. Ką jie čia veikia? Faktinai net pats Lietuvos Vidaus reikalų ministras M. Masiukonis per dieną keliasdešimt kartų skambina savo SSSR kolegai Bakatinui.

Tas pats pareigūnas teigė, kad Sąjūdžio veikla esanti užfiksuota net 40 kilometrų ilgio video juostoje. Bent kiek žinant sovietinę sistemą, tai visai nestebėtina. To ir reikėjo laukti.

Stebėtina ne tai, kad sovietų saugumas yra pasiruošęs provokacijoms, bet kad iki šiol tų priemonių nebuvo griebtasi. Atsakymas galėtų būti, kad Gorbačiovas nenori imtis tokių priemonių. Jis viešai gąsdina, lyg

ir duodamas progos Vilniaus politikams savo traukimąsi atgal nuo užimtų griežtų pozicijų pateisinti nusilenkimu prievartai.

Jei Lietuvos užkulisiai ne suprantami lietuviams, juo sunkiau yra užsieniečiams. Pav. vienas iš TIME magazino redaktorių, Strobe Talbott rašo to savaitraščio balandžio 9 d. laidoje:

"Gorbačiovas ruošia procedūrą, jei jis pats išsilaikys, kuri duoda kiekvienai respublikai pasirinkimą: autonomija federacijoje ar nepriklausomybė po pereinamojo laikotarpio (pagal jau priimtą įstatymą už atsiskyrimą turi pasisakyti 3/4 visų piliečių ir po penkių metų savo sutikimą turi duoti dar Liaudies deputatų kongresas - vm). Daugiau negalima laukti nei iš jo, nei iš kito Kremliaus vado. Laikydami savo vienšališko nepriklausomybės paskelbimo (lietuvių) viskuo rizikuoja ir net kenkia šaltesnės galvos estams."

Žinoma, jis giria Bush laikyseną ir išveda, kad lietuviai turi daugiau politinės drąsos kaip išminties, kurios trūksta ir tiems JAV kongresmenams, kurie nori dabartinės Lietuvos vyriausybės pripažinimo.

Tuo tarpu kitas kolumnistas Patrick J. Buchanan aiškina, kad JAV nėra jokio intereso palaikyti Gorbačiovą, raginant jį ir Lietuvą būti nuosaikiems. Juk iš vienos pusės yra didžiausia pasaulyje karinė galybė, o iš kitos – mažytė valstybėlė. Amerika čia negali stovėti nuošalyje, nes jos interesai reikalauja, kad komunizmas būtų Rusijoje pakeistas tokiu režimu, kuris žiūrėtų pačiu rusų interesu, o jiems JAV nesudaro jokios grėsmės.

NEW YORK TIMES užsienio politikos žinovė Flora Lewis konstatuoja, kad Gorbačiovas nesilaiko savo pirmatakių pavyzdžio. Vengrijos, Čekoslovakijos ir Afganistano atsitikimuose jie slaptai pasiruošę ir tik vėliau visa jėga kirto. Kodėl kitaip Lietuvoje? Vienas iš atsargų išėjusių sovietų generolas jai aiškina, kad kariuomenė nenorinti įsikišti, ypač po Gruzijos ir Azerbaidžano patyrimo. Tačiau, jei būtų liaudies pritarimas, kariuomenė padarytų kas jai įsakytą.

Betgi – jėgos pavartojimas neatvedė nei Vengrijos, nei Čekoslovakijos, nei Afganistano į sovietų glėbį. Už tat Gorbačiovas geriau padarytų ne gąsdindamas tankais ir lėktuvais, bet įro-

dytų Landsbergiui, kad nepriklausomybė yra didelė problema, kurią spręsti reikia žingsnis po žingsnio ...

Šiaip ar tai, Gorbačiovas pradėjo paskutinės imperijos dekolonizaciją. Klausimas yra ne 'ar tikrai?', bet 'kada ir kaip?'.

Imperiją pakeisti federacija ar commonwelthu yra sunkus uždavinys. Jei Gorbačioviui yra reikalingas argumentas, jog jėgos pavartojimas veda į katastrofą – kad taip numalšintų savo kritikus, kurie stebisi jo 'minkštumu', – jis už tą argumentą gali būti dėkingas Washingtonui. Bet daugiau Washingtonas neturėtų kištis.

***

Mes dažnai pasidžiaugiamė NEW YORK TIMES pa sirodančiais mum palankiais straipsniais. Tačiau pačios redakcijos vedamuosiuose, kurių jau ketvirtas pasirodė po kovo 11d. nepriklausomybės atstatymo, užstojama Busho politika. Pereitą sekmdienį buvo rašyta.:

"Gorbačiovas šiuo laiku gali ar negali duoti nepriklausomybės Lietuvai, tačiau aišku, kad, nepaisant jo vidurnių jausmų, jis neturi kitos išeities, kaip šiuo metu priešintis Lietuvos vienašališkam nepriklausomybės paskelbimui. Nė vienas sovietų vadas šiuo metu nepergyventų sovietų imperijos subyrėjimo. Tačiau iš jo bent galima, su laiku, daugiau tikėtis nepriklausomybės, negu iš kurio nors rusų nacionalisto, generolo ar saugumo pareigūno, kurie užimtų jo vietą ...

... Juo greičiau Bushas susitars dėl naujų ginklavimosi apribojimų ir prekybinių sandėrių, tuo daugiau Maskva vertins tų susitarimų jai naudą ir nenorės jų rizikuoti savo Lietuvos politika."

Ir Jeane Kirkpatrick, kurią gerbėme dėl konservatyvių pažiūrų į sovietus, ši kartą yra už Gorbačiovą. Ji mano galinti konstatuoti:

"Gorbačiovas parodė, kad jis gali panaudoti jėgą, nors nenori jos griebtis. Rytų europiečiai buvo paprastai laimingi. ... Jis parodė, kad laikysis sovietų konstitucijos. ... Jo siūlomas išstojimo iš Sąjungos procesas nėra visai blogas. ... Pagaliau reikia atsiminti, kad politikoje kieti klausimai sprendžiami jėga, ne tik principais. Sovietai turi jėgą. Tai, ką siūlo sovietai, greičiausiai yra 'the only deal in town'."

***

New Yorko respublikono senatorius A.M. D'Amato,

■ Iš kitos pusės

Momentu, kad reikalingas tautinis solidarumas, sunku žiūrėti iš kitos pusės į ... savuosius. Ieškant kitos temos, akys užkliudė ką tik pasirodžiusius pernai mirusio Andrejaus Gromyko memuarus, kurių angliškam vertimui įvadą parašė Henry A. Kissingeris.

Atrodo, kad Gromyko savo atsiminimus pradėjo rašyti tais laikais, kai komunizmu negalima buvo netikėti.

"Aš gerbiu gilų Markso, Engelson ir Lenino mokslą ir tikiu mūsų liaudies dvasia stačiąsą komunistinę visuomenę" – rašo Gromyko. "Kai žvelgiu į mūsų didžiąją šalį – jaučiu pasitikėjimą rytojumi. Kas įkvepia tą pasitikėjimą? Visų pirma turime nuostabių žmonių, kurie gali išspręsti sunkiausias problemas. Antra, mes turime išmintingą partiją, kuri yra glaudžiai susijusi su liaudim. Trečia, mes turime vadovybę, kuri yra verta tų didelių uždavinių, kurie iškyla šioje šalies vystymosi stadijoje ir tarptautinėje situacijoje."

Jis pats, Gromyko, buvęs 'komunistas iki kaulų smegenų'. Atrodo, kad pasitikėjimas savo kaulų smegenimis trukdė paklusti galvos smegenims. Jis nematė tikrovės, bet pasitikėjo komunistiniu įsivaizdavimu. Jis taip pristatė prezidentą F.D. Rooseveltą savo bosui Stalinui:

"Amerikos prezidentas visų pirma gina savo klasės interesus, būtent – buržuazijos. Jo vidaus politika kartais gali šiek tiek prieštarauti didiesiems monopoliams, retkarčiais dešiniojo sparno ekstremistai jį apkaltina esant simpatingu socializmui, bet tai tėra tik propagandinis sąmokslas tų žmonių, kurie nenori gerų JAV - SSSR santykių."

Šiuo metu verta prisiminti, kaip Gromyko galvojo apie 'tvarkos atstatymą' Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, ką Gorbačiovas nori pakartoti ir Lietuvoje. Aple 1956 m. Vengrijos komunistų sukilimą Gromyko rašo:

"Aš turiu stipriai pabrėžti, kad pagalba duota Vengrijai buvo absoliučiai teisinga. Jėgos, kurios norėjo nuversti vyriausybę, kėsinosi pakeisti socialinę tvarką ir atstatyti senąją, privedusią prie Hitlerio prietilčio sudarymo prieš Sovietų Sąjungą ..."

O apie Čekoslovakiją 1968 m. Gromyko taip teigia:

"1968 m. šis kraštas turėjo pastovią poziciją tarp broliškų kraštų ... Staiga jėgos, kurios buvo su senąja tvarka, kada valdžia buvo rankose politikų kuriems nerūpėjo tikri krašto interesai ir jos gyventojų gerovė, nutarė atsukti laikrodį atgal – ir tai padaryti su ginklais rankose, neatsižvelgdami į nuostolius."

Ar tai neprimena paskutinės Gorbačiovo kalbos Lietuvos piliečiams? Toji, žinoma, buvo daugiau apšiliuota, matyt dirbta ne tik su kaulų, bet ir galvos smegenimis. Bet kiek ji skiriasi iš esmės?

(vm)

LIETUVIŲ VETERANŲ VIGILIJA...

(Atkelta iš 2 psl.)

čiai žurnalistai ir TV filmuotojai.

Balandžio 2 d. ryte buvo aplankyti senatoriai ir kongresmenai, supažindinant juos su Ženevos susitarimo principų laužymu, šaukiant okupuoto, dabar pasiskelbusio nepriklausomu, krašto jaunuolius sovietų karinėn tarnybon.

Labai teigiamai į tai reagavo senatoriai Lieberman, Glenn, Dole bei kongresmanas Feighan, žadėdami tai

iškelti viešumon. Clevelando The Plain Dealer Washingtono biuro vedėjas Tomas Brazaitis apklausinėjo veteranus ir sakė pristatysiąs tai amerikiečių spaudoje.

Veteranai aplankė Vietnamo kare žuvusiųjų paminklą ir pagerbė už laisvę žuvusius savo draugus - lietuvius.

Prieš tai buvo sustota prie Sovietų ambasados su plakatais, skatinančiais kad Gorbačiovas būtų didžiadvasis ir nebijotų tartis su Lietuva.

(vs)

JEWELRY

EXPERIENCED Hub and Die Cutter and Forcer Maker
Experienced only.
Eli Metal Products.
Providence, R.I.
401-831-0447.

EXPERIENCED HUB MAKERS

A leading jewelry finding manufacturer is looking for a first class Hub Maker in progressive steel dies. Interested person must be willing to relocate in Puerto Rico. Salary according to experience, plus excellent fringe benefits. Send resume to Louis Acevedo, P.O. Box 3501, Aquadilla, Puerto Rico, 809-891-3066, ext 287 days; 809-882-4327, evenings. Applications will be considered strictly confidential.

(13-15)

to, vykęs į Lietuvą iš Lenkijos su dabartinės Lietuvos vyriausybės viza Nr. 0003, ir dar net užsienio reik. ministru Algirdo Saudargio lydimas, nebuvo išleistas. So vietų pasienio apsaugos tarnybos majoras Vitas Bučys jam pranešė, kad turįs susiršti su Maskva. Po telefoninio pasikalbėjimo jis pareiškė: "Man labai gaila, bet taisyklės yra taisyklės ir Jūs be sovietų vizos negalite įvažiuoti."

Peržengęs sieną Saudargis ištiesė ranką D'Amato, sakydamas: "Tiesiu Jums ranką per sieną, kuri mus skiria. Jūsų palankumas sustirino mūsų dvasią".

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.**Laiškas iš Lietuvos...**

Mielieji,

Šį laišką rašyti labai sunku. Ko gero tai gali būti vienas iš tų, kurie rašyti trandant tiek teigiamas, tiek neigiamas emocijas. Tur būt mūsų gyvenime sunkesnių dienų nebuvo.

Mes šiandien nesišypsime, o tvirtai sukandame dantis. Ir tai visiškai suprantama: kada tik ką prasikalusį, gležną nepriklausomybės žiedą cilinį kartą nori sutripti okupanto batas, tai džiaugsmą užstelbia nuolatinė įtampa ir nerimas. O dar politikieriai Vakaruose tik šneka apie moralinę paramą ir kaip visada keliaklupsčiauja prieš savo pačių sukurtą Gorbačiovo 'imidžą'.

Kiekvieno tikro lietuvio širdyje negatyvų jausmą sukelia Vakaruose kilęs afrikietiškas Namibijos 'šou'. Mes kiekviena savo kūno ląstele, mintimi, jausmu akivaizdžiai matome, kaip tie patys politikai užmerkia akis vaizduodami nematą, jog Europos centre yra kolonijos, yra imperija, yra vergai ir jų šeimnininkai. Negalima nejausti itin didžiulės pagarbos mūsų gerbiama V. Landsbergiui ir daugumai Lietuvos parlamentarų, kurie ant savo pečių užsikrovė tokią beprotiškai sunkią našta ir su kuriais mes eįjome, einame ir eisime.

Gal būt Jums naiviai atrodys toks požiūris į Vakarų politikus, bet vis tik tai jų veidma politika būna tik tada protingesnė, kai kuo mažiau tiki Gorbačiovu. Jei jie nors metus pagyventų mūsų kailyje, manau, pradėtų galvoti kitaip.

Labai gerai suvokiame, kad nepriklausomybės niekas mums ant lėkštelės neatneš, kad mes ją pasieksime tik patys. Tačiau jai pasiekti reikalinga labai sveika tauta. Ir negalima pamiršti, kad kai kurių mūsų žmonių sielos greičiau primena išdegtas dykumas nei žydinčius sodus. Tautoje daug prasigėrusių, prasivogusių. Yra ir tokių, kurie dėl menkiausių patogumų, dėl so-

taus pilvo gali atsisakyti net ir pačio brangiausio – Nepriklausomos Lietuvos; kurie taip sužaloti bolševikinės mąstysenos, kad sutiktų matyti Lietuvos Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirminku gerą, išvaizdų vyrą, o ne ryžtingą, nuoseklų patriotą. Tai patvirtino kilusios nesveikos ambicijos dėl A. Brazausko personos.

Mudu su vyru, o ir daugelis kitų, stebėjomės, kad žmonės neįsijautė tos dvasios skrydžio paskelbus Lietuvos Respublikos testinumo aktą. Gal būt tom valandom ir tom dienom, po tų svarbių dokumentų priėmimo galima buvo kaip gydytojui matyti tautos sveikatos dvasinę būklę. Tikrų patriotų daug, abejingų, t.y. pelkės žmonių, dar daugiau, na, o dar raganų puotą organizuojantys 'internacionalistai'!

Pakančiai žiūrime į žmones be Tėvynės, bet pradedame erzinti jų mąstysena, požiūris. Ko jie nori? Rojaus, kuris vadinamas Sovietų Sąjunga? Mums jo nereikia.

Be abejonės tokias sunkias, kartais netgi slogias depresiškas nuotaikas formuoja ir tai, kad Lietuvos nepriklausomybė be galo trapi ir nė viena valstybė mūsų dar nepripažino de facto. Iš rytų nelaukiame jokio geranoriškumo, o tikrai ketinimus supainioti, suraizgyti, uždelsti bet koki konstruktyvų dialogą, pasalūniškai organizuojant Lietuvos ekonominę blokadą.

Tiesa, mūsų nebaugina kariniai lėktuvai, skraidantys virš Vilniaus, ar tanketės ir tankai, drebinantys pietų Lietuvą, o pastarosiomis dienomis ir Vilnių. Psichologinė ataka jau prasidėjo ir ji bus tęsiama visais rafinuotaisiais ir sadiškiausiais metodais. Juodi apmąstymai, tačiau kol kas nebadaujame. Neištremti. Ne bedarbiai ... kol kas. Tikime, kad Lietuva bus laisva.

Norėjau parašyti gražų laišką, bet tiesiog neatrandu žodžių, sakinių, minčių.

Su Kristumi į prisikėlimo garbę**Vysk. Paulius Baltakis, O.F.M.**

Velykos, švenčiamos pavasarį, visuomet yra perpildytos džiaugsmu ir naujo gyvenimo viltimi. Gėlių spalvingume, jų kvapume bei atbudusių vabzdžių ūžesyje, mes tiesiog jaučiame naują gyvybę.

Šiam naujos gyvybės prasiveržimui krikščionybė suteikė gilesnę dimensiją. Kristus, kentėjęs ir miręs kaip sužalotas žmogus, grįžo į gyvenimą išaukštintas, kad daugiau nebemirtų ir į jį iškėjusiems užtikrintų laimingą amžinybę: "Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, nors ir numirtų, bus gyvas (Jn.11,25)

Mūsų gyvenimo kelias yra labai panašus į žemiškąjį Kristaus kelią. Mes vargstame ir kenčiame, esame nesuprasti ir apšmeižti, gundomi rūpintis vien "duona" ir nepaisyti moralinių, o kartais ir fizinių dėsnių, akiplėšiškai

pasikliaujant, jog Dievas nedaleis, kad "užsigautume kojas į akmenį". Esame gundomi pelnytis populiarumą ir garbę krikščioniškų principų ir sąskaiton (Mt.4,3-10)

Išaukštintas Kristus, po kančios, mirties ir prisikėlimo grįžo į dangų, bet sykiu pasiliko ir pasaulyje. "Nepaliksiu jūsų našlaičiais – ateisiu pas jus. Aš gyvensiu ir jūs gyvensite." (Jn.14,16-19). Prisikėlęs Kristus pasiliko krikščioniškoje bendruomenėje – Bažnyčioje, kaip amžinosios gyvybės šaltinis, teikdamas antgamtinę vertę mūsų darbams, kančiai bei maldoms ir užtikrina būsimąjį prisikėlimą. "Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują tas pasilieka manyje ir aš jį prikelsiu paskutinąją dieną." (Jn. 6, 54-56).

Mes skleidžiame Kristaus tiesą, šviesą ir meilę, kai rodome gerumą ir atlaidumą

Tur būt reikėjo rašyti iš karto po istorinių įvykių, o dabar pernelyg psichologiškai esame pavargę nuo tų nesveikų aistrų, nuo skepsio ir nuo begaliniai didžiulio jausmo gyventi laisvoje Lietuvoje, laisvu žmogumi.

Prabėgo dar kelios dienos. Stiprėja psichologinis nervų karas. Virš mūsų stogų reguliariai skraido sraigtasparniai. Šeštadienio rytą šalia Lietuvos Respublikos parlamento pastato riedėjo tankai, dieną anksčiau šarvuočiai, kuriuose sėdėjo kol kas ramūs, apsiginklavę automatai sovietų kariai.

Įtampa pasiekė aukštą ribą, neaišku kiek sovietai tęs psichologinę ataką.

Negalime Jums apsakyti to nežmoniškai didelio troškimo, kad Lietuva taptų laisva de facto. Visi gyvename užmiegame, pabundame tik ta vienintele mintimi. Negyvenom normaliai (materialiniu ir dvasiniu aspektu) iki šiol, bet galime daug, labai daug atsisakyti dėl pačio svarbiausio tikslo. Duok Dieve – gal ne mes, gal nors mūsų vaikai gyvens laisvi, gal kiekvieną mėnesį neskaičiuos kapeikas iki atlyginimo, gal galės pamatyti pasaulį, gal turės galimybę turėti savo būstą.

Šiandien mūsų širdyse skausmas, kad pasaulis neištiesia mažajai baltų šaliai pagalbos rankos, kad rytų kaimynas visokiausiomis neleistinomis civilizuojamam pasaulyje priemonėm, jėga nori nužudyti mūsų patį švenčiausią siekį, sutripti tautos laisvės jausmą. Nežinome kur būsime rytoj, po savaitės, po mėnesio, nežinome kaip

gyvensime. Esame jau susitelkę, ramūs, tvirti. Mes niekada nenaudosime ginklo, o jei jį ir panaudosime, tai jis vadinsis taikos ginklu.

Mielieji, mes jaučiame ir Jūsų pagreitintą širdžių plakimą, mes girdime Jūsų padiršinantį ir palaikantį žodį. Dievas irgi su mumis. Kovo 11 paskelbus nepriklausomybę, griaudėjo griaustinis. Tai pagoniškas ženklas, kad Dievas laimina tautą. Aš netikinti, bet šį kartą meldžiu, kad jis padėtų nuvalyti teisybei, kad nebūtų toks žiaurus, nes jau pasiekmė pakankamai didelę kraujo ir kančios duoklę iš mūsų mažos tautos.

Su viltimi, tikėjimu, ryžtu.

J.Č.

P.S. Kovo 25 d. 24 val. 30 min. Įtampa pasiekė kritinę ribą. Sklinda gandas, jog šią naktį sovietų armija šturmuos parlamentą, mieste aktyvėja sovietų armijos veiksmas. Landsbergis ką tik kreipėsi į tautą. Neramu visiems. Gali būti, kad artimiausiomis valandomis įvyks respublikos okupacija, bus įvesta komendanto valanda ir kiti Jums žinomi dalykai. Gyvename kraupioje nežinomybėje.

Naktį ir ryte vis klausiausi užsienio radio stočių. Ačiū Dievui, atrodo, dar rašandien. Reikia turėti viltį, kitaip neverta gyventi.

RN – ASSOCIATE DIRECTOR OF NURSING (reports to director). Responsible for quality assurance and infection control program for 194 skilled bed facility. Call Jim Magnuson, Jackson County Medical Care Facility. (517)783-2726. (9-15)

vienas kitam, kai siekiame socialinio teisingumo ir praktikuojame veiklią meilę, kai su pasitikėjimu priimame Dievo valią, nors pilnai ir nepajėgiame jos suprasti.

Blogi jautriau jausdami negu gėrį, kartais mums atrodo, kad Kristaus dvasia yra neveikli krikščioniškoje bendruomenėje, kad nerado įtakos į tautų kultūrą ir socialinį – moralinį gyvenimą. Jo įtaka kontrastiškai išryškėja, kai sugretiname krikščioniškas tautas, nors ir labai paveiktas sekuliaristinio humanizmo, su ateistinio komunizmo "kultūroje" išauklėta visuomene, jų "herojus", apdovanojus Lenino ordinu už išdavimą savo tėvų ir brolių su mūsų Nijolėm, "džiaugsmingai einančiomis į vergiją, kad kiti galėtų laisvai gyventi" ar su Petrais Paulaičiais, po 35 metų Gulago, pasiryžusiais kentėti dar kitus 35, "kad nors kelių Lietuvos jaunuolių širdyse neužgęstų meilė Dievui, Tiesai ir Tėvynei". (Gerojo Dievo Globoje p. 24)

Kančia, ypač moralinis blogis visuomet liks nesuprantama paslaptimi. Tik "Dievui vienam yra žinomas kančios reikale kelias, kurį Jis leidžia ir teikia jėgų juo eiti", sako Petras Paulaitis, laisvės kovotojas, 35 metus kentėjęs Sibiro lageriuose (G.D.G. p.74).

Dievo Sūnus galėjo be kančios pelnyti žmonijai amžinąjį gyvenimą, bet Jis pasirinko įsikūnijimo – Kristaus Žmogaus – kelią. Jis gimė gyvulių užvėjoje, pakėlė tremtį svetimame krašte, pelnėsi duoną staliaus amatu, pergyveno tautos atmetimą ir draugo išdavystę, mirė tarp dviejų žmogžudžių. "Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?" Klausė prisikėlęs Kristus dėl Jo tragiškos mirties nuliūdusių mokinių. (Lk.24, 26).

Pasirinkę Kristų savo "keliu, tiesa ir gyvenimu" mes ir mūsų tauta per vargą ir kančią viltingai einame į prisikėlimo garbę. Einame šiuo Kristaus keliu ne vien dėl savo pačių būsimos garbės. Auka ir malda padeda ir kitiems viltis laimingos amžinybės. "Dabar aš džiaugiuos savo kalėjimais už jus ir savo kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo kūno, kuris yra Bažnyčia" (Šv. Paulius Koloso krikščionims 1,24)

Visiems, išeivijoje ir tėvynėje, linkiu prasmingai išgyventi ir džiugiai atšvęsti istorinį Kristaus, bei būsimąjį savo asmeninį ir tautos prisikėlimą. Džiugių Šv. Velykų!

■ Iaiškai Dirvai

Priekabių paieškais!

Kaziui Janutai "Dirvoje" paskelbus "Prof. M. Roemerio Lietuvos sovietizaciją" (1989m. gruodžio 21 d. "Dirva" Nr. 48) ir man ją papildžius "Pafrizuota Lietuvos sovietizacija" (1990 m. sausio 15 d. "Dirva" Nr. 7), pridurimais jis dar atsiliepė tuo pačiu klausimu (1990 m. kovo 29 d. "Dirva" Nr. 13). Prieš pareikšdamas vieną kitą savo pastabėlę į kai kuriuos jo šio atliepo išvedžiojimus, visų pirma labai dėkoju jam už "Lietuvos Sovietizacijos" vilniškės laidos kopijas. Jos mane įgalino greitai paskelbti savo rašinėlį. Gailinosi, kad mus ištikusios bėdos sukludė mane anksčiau pareikšti jam dėkingumą už šią paslaugą.

Būdinga ir keista, kad minimas atliepas daug daugiau žodžių pašventė Nemickui "pašlovinti", kaip kad jo teiginiams atremti. Brangindamas skaitytojo kantrybę, aš nesipūškinsiu Kazio Janutos baloje, bet tik bandysiu parodyti, kad jo atliepo teiginiai yra vieni nepagrįsti, antri išsukaloti, treči – iš piršto išlaužti, pramanyti.

Kazys Januta, geisdamas ir mano rašinyje pasigėsdamas tiesioginių įrodymų, pri-meta man daugiau ramstymąsi prielaidomis, o kai kur net ir prasimanytus priekaištus. Prielaidomis jo vadina-mi mano teiginiai iš tikrųjų yra pagrindžiami iš faktų analogijos išvestais netiesioginiais įrodymais (angl. circumstantial evidence, vok. Indizienbeweis). Šitoks analoginis įrodinėjimo ir tyrinėjimo būdas yra vienas pripažintų mokslinių metodų, vartojamas ypač humanitarinių – socialinių mokslų, išskyrus tik kai kurias baudžiamosios teisės sritis. Kazys Januta, bandydamas įtikinti skaitytojų, kur kas dažniau griebiasi analoginio metodo, kartais neišvengia niekuo nepagrindžiamų prielaidų, spėlinių, pav.: argi jau nebereikėjo šiek tiek pataisyti prof. Roemerio studijos lietuvių kalbos tik dėl to, kad jis ją mokėjo geriau už diplomata Turauską?; kurgi tiesioginis (konkretus) įrodymas, kad prof. Roemeris patikėjęs savo studiją Bulavui, nebega-lėdamas dėl prie Lietuvos grįžtančio fronto "susi-siekti su Trakų advokatu" ir jos deponuoti Vilniaus universiteto bibliotekoje?; kuo grindžiamas teiginys, kad ir Vilniaus universitetą valdęs ir tvarkęs okupantas?; iš kurios rankovės ištraukiama (kuo įrodoma), kad K. Škirpa nepainformavęs Lietuvos vyriausybės apie vokiečių – ru-

sų interesų sferų pasidalini-mą?; argi Mindaugo Maksimaičio ryšį su Lietuvą der-giančios sovietinės propa-gandos "mokslais" paneigia jo padorių tėvų patriotinė lietuviškoji veikla? ir t.t. ir t.t. Tai tik Kazio Janutos spėjiniai, prielaidos ar daug-gių daugiausiai analoginės išvados be jokių tiesioginių įrodymų.

Kazys Januta, visai ban-dydamas išsprauti iš "Lietu-vos sovietizacijos" vilniškės laidos parengėjų sovietinį raugą, pagaliau teigia: "Dr. Br, Nemicko dėl to Bulavui ir Maksimaičiui priekaištas yra niekalas". Šiuos žodžius išstardamas, jis daug ką nutyli. Juk Juozas Bulavas, 1940 m. bolševikams Lietuvą už-grobus, tuojau išijungė į jos sovietizacijos vyksmą ir, do-centaudamas Vilniaus uni-versitete, (jei tikėti sovietine Lietuvos enciklopedija) "kūrė" tokius sovietinės propa-gandos "mokslo veikalus", kaip "Tautos atstovavimo fal-sifikavimas buržuazinėje Lie-tuvoje", "Lietuvos darbo vals-tiečių ekonominė padėtis fašistinės valdžios metais", "Rinkimai ir "tautos atstova-vimas" buržuazinėje Lietu-voje" ir kt. (Kaip anksčiau rašiau, vėliau jis atsigodo: rektoriaudamas pasigerėtinai ir pagirtinai reiškėsi Vilniaus universitete). Mindaugas Maksimaitis vijosi Juozą Bu-lovą ir taip pat "kūrė sovieti-nį mokslą", net rusų kalba parašydamas tokius "veika-lus", kaip "Valstybinė sant-varka buržuazinėje Lietuvoje", "Politinis režimas buržu-azinėje Lietuvoje 1926 – 1940 m." ir kt.

Kazio Janutos išvedžioji-mų iliustracijai dar pateiksim po pavyzdėlį jo suktokų ma-no minties iškraipymų ir vi-siškai iš piršto išlaužtų pra-manų. Bandydamas užstoti vilniškės laidos parengėjus, jis išsipeša iš mano rašinio 40 eilučių pastraipos, skirtos Lietuvos "sutarybinimui" apibūdinti, tik sau parankią sakinio bendro pobūdžio dalį (nukanda visa kita, kas paaiš-kina, kad Lietuvą smurtu "sutarybino" Sovietų Sąjun-ga, padedama saujelės komu-nistų ir "naujai santvarkai" lojaliųjų); tada savo išve-džiojimus nusuka į Lietuvos sovietinį pavadinimą, tik apie jį tekalba ir atitinkamu požiūrių jį pateisina, iškel-damas net ligi "terbų Lietu-vos", bet esminio dalyko – sovietizacijos vyksmo – visai nebeužsimena. Tuo tarpu vil-niškis laidos parengėjų tvirtinimas – "Tapus Lietuvai tarybinei!!! – juk implikuoja sovietinę inkorporacijos tēzē,

kad Lietuva pati "susitarybi-no", o ne Sovietų Sąjunga ją užgrobė ir sovietizavo. Jei, Kazio Janutos žodžiais ta-riant, "Lietuvoje gyveną au-toriai negali kitaip rašyti, kaip valdovo paliepta", tai išeitų, kad ir Roemerio "Lie-tuvos sovietizacijos" išleidi-mas buvo ne parengėjų su-manytas, bet turbūt jų valdo-vo palieptas.

Kazys Januta neteisingai tvirtina: Ir keista, kad teisių daktaras suklastotą augsbur-giškę laidą pagiria ir suklas-tojimais pasidžiaugia". Kur-gi tų pagyrų ir to džiaugsmo įrodymai? Tai tik paties Ka-zio Janutos sukurtas prama-

nas. Niekados niekur tos augsburgiškės laidos nei gy-riau, nei jąja džiaugiausi. Atvirkščiai, savo rašinyje įsakmiai nurodžiau, kad jos turinys skyrėsi, buvo nukrypęs nuo mano anksčiau skai-tyto prof. Roemerio studijos tikrojo teksto. Nesiryžau plačiau jos apžvelgti, nes maniau, kad Kazio Janutos išsamoka jos apybraiža yra pakankama.

Kazio Janutos diskusijos būdą atšviečia mūsų tautos-a-kos giliai prasminga išmintis – apyvarus pasileidęs, prie-kabių ieško.

Bronius Nemickas

Viskas, deja, ne taip

Šiandieninėje pasaulio spaudoje, kaip, beja, ir eteryje, daug samprotaujama apie progresyvius, net demokratiškus Maskvos vadovybės ir jos lyderio M. Gorbačiovo vidaus ir užsienio politikos poslinkius.

Paakinta pasaulio visuomenės naivaus patiklumo komunistinė Maskvos hierarchija primetė pasauliui net naujus terminus, tampančius jau tarptautiniais – perestroika ir kt.

Triukas, paruoštas komunistinio Maskvos politinio cirko virtuvėje, eilinį kartą pavyko. Pasaulio visuomenė užkibo už gudriai paruošto jauko ir nesąmoningai yra velkama atnaujinto, perdažyto (ir jau ne vien raudonai) ir kosmetizuoto komunizmo kryptimi. Tai pati didžiausia ir labiausiai pavykusi komunistinio biurokratizmo apologetų politinė afera.

SSKP politinis biuras, po bevaisio ir ilgo blaškymosi, ne iš gero gyvenimo iškėlė M. Gorbačiovą su besąlygi-niu įgaliojimu: laimėti komu-nistinei – biurokratinei siste-mai laiko. Nors penkmetį.

Išgverę, į visas puses tampomos "nugalėjusio so-cializmo vežėčias" jau prieš penketą metų turėjo neišven-giamai subyrėti, tuo pačiu at-nešdamos raudonosios armi-jos užgrobtoms tautoms pusę amžiam lauktą Laisvę ir Ne-priklausomybę.

Visoje sovietų Sąjungoje vis labiau jautėsi 1918 metų suirutis tvaikas. Ant plauko ir KGB durtuvų kybojo rusų ir kitų tautų kantrybė. Atro-dė, kad žlugimas jau čia pat

– šį kart tikras ir visiems lai-kams.

Tačiau komunistinė Maskvos viršūnė, pajutusi mirtingą pavojų, dar kartą (manau ne paskutinį) pade-monstravo pasauliui komu-nizmo – leninizmo gajumą ir sugebėjimą išlikti net beviltiškoje, atrodytų, situacijoje.

M. Gorbačiovas eina "va bank". Jis įžuliai meta savo ir pasaulio visuomenei į akis perestroiką. Jis gerai žino savo "didžiosios šalies" ekonominę ir politinę padėtį. Jis nieko neturi, bet už tai –

daug žada. Jis žada išmokyti žmoniją, naujai mąstyti. Gorbačiovas lošia laiką. Jis puikiai išsprendė jam iškeltą po-litinio biuro uždavinį – ko-munistinė – biurokratinė sis-tema ne tik nesubyrėjo, bet, atvirkščiai, ji tampa pavojin-ga autokratine valstybe. M. Gorbačiovas jau tarpduryje valstybės valdymo kajutės, kurioje telpa VIENAS žmo-gus!

Kaip šioje valstybėje at-rodys Lietuvos (o ir kitų tau-tų) kelias į nepriklausomybę galima tik spėlioti. Aišku viena: Socializmas ne ta sis-tema, kuri agonijoje švelnėja ir šito nepaisyti negalime ne tik mes – lietuviai, bet ir visi šiuo metu giliai "perestroikos" ir naujo mąstymo" suklaidin-ti pasaulio žmonės.

A.M
Lietuva

Opportunity for experienced plastic injection mold makers and experienced EDM operators Willing to relocate to North Eastern Alabama. Nice clean, air conditioned working facility, paid vacation, holidays, and insurance. Send resume to:
TROPIC TOOL & MOLD INC.
303 Wagner Drive
Albertville AL 35950
205-593-3441
(13-19)

PRODUCT ENGINEER

Auromotive supplier in northeast Indiana has a require-ment for a Product Engineer. This is the creation of a new psition. The perspective candidate shold have a Mechanical Engineering background, and be familiar with GT & D. Knowledge of tubular fabrication and furnace brazing a pllus. Individual must have the ability to work in a project oriented environment and possess self drive capabilities to complete project on time. Salary commensurate with experience and education. Send resume's to:

Handy & Harman Automotive
ATTN: Personnel Department
1501 Wohler Street
Angola, IN 46703
(13-15)

CAD TECHNICIAN

Automotive supplier in northeast Indiana is looking for a qualified candidate to fill a CAD design technician opening in our Manufacturing Engineering Department. This position requires a minimum of 2 years work related experience and an Associates Degree in mechanical drafting and design. Expe-rience with Computervision Personal Designer a definite plus. Job responsibilities will range from working with design engineering on product concepts to tooling layouts and details. Candidate should also be able to work with a minimal amount of supervision and be project oriented. Send resume's to:

Handy & Harman Automotive
ATTN: Personnel
1501 Wohler St.
Angola, IN 46703
(13-15)

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

KŪRYBA IR MOKSLAS

Elenos Kuprevičiūtės-Bergienės koncertas Bostone

Stasys Santvaras

Jau ne kartą "Dirvoje" buvo minėta, kad Bostone dirba tiesiog atkakli baltų grupė, kuri jau yra surengusi 30 koncertų sezonų, įprastai vadinamų Baltų koncertų serijom. 1989 – 1990 m. serija jau yra 31–ji! Minimą grupę sudaro estai, latviai ir lietuviai. Gausiausia Bostone gyvenančių baltų grupė yra lietuviai, po to eina latviai ir estai.

Ilgesnį laiką Bostono baltų koncertai buvo rengiami Jordan Halle, N. Anglijos Muzikos konservatorijos koncertų salėje, kaip čia sakoma – muzikos kritikų recenzuojamoje salėje. Ten baltų koncertai buvo susilaukę itin palankių Bostono spaudos atsiliepimų. Bet laikas parodė, kad Jordon Hall mūsų koncertų rengėjam yra per didelė, pagaliau ir jos nuoma pradėjo lėkte lėkti į aukštį. Tai dabar, gal jau keiliolika metų, baltų koncertai yra rengiami gerą akustiką turinčioj ir moderniai restauruotoj Pirmoj ir Antroj Bostono šventovėj, 66 Marlborough St. Čia gali tilpti gal 300 klausytojų. Baltų koncertam tokia erdvė ne per maža, nė per didelė.

Bostono baltų koncertų programos atlieka iškilūs estų, latvių ir lietuvių muzikai – dainininkai, smuikininkai, pianistai, čelistai ir kitų muzikos padargų meistrai. Žymiai rečiau tom programom atlikti yra kviečiami muzikiniai ansambliai. 1989 – 1990 m. koncertų serijos koncertantės – tik moterys: latvių pianistė Guna Kurmis (koncertavo 1989. XI. 12), lietuvių smuikininkė Elena Kuprevičiūtė – Bergienė (koncertavo 1990. III. 25) ir estų čelistė Kristina Vaska (koncertuos 1990m. balandžio 29). Jos visos trys savo pasirinktoje muzikos srityje yra pasiekusios aukšto meninio lygmens.

Smuikininkę Elena Kuprevičiūtę pirmą kartą man teko išgirsti Kaune, deja, jau visa griauančio karo metu. Visi, kurie daugiau ar mažiau susigaudo muzikos mene, tuoj suprato, kad štai į lietuvių muzikinį gyvenimą atkyla jauna, gabi ir graži smuikininkė, jau stipriai apvaldžiusi smuikavimo techniką, giliai jaučianti smuiko stygų virpėjimą ir atliekamo kūrinio formą bei mintį. Deja, užgriuvę nelemti įvykiai iš-

bloškė mus į nesusapnuotas pasaulio pakrantes!..

Smuikininkė E. Kuprevičiūtė, vėliau ištekėjusi už med. dr. Bergo, ir iš Lietuvos pasitraukusi, smuiko iš rankų nepaleido. Kurį laiką ji dar studijavo, o paskui daug kur koncertavo – ir Buenos Aires, Argentinoj, ir Europoj, ir Kanadoj, ir JAV. Ypačiai aktyviai ji reiškėsi Columbus, OH, muzikiniame gyvenime, tuo pat metu ir pati koncertuodama. Štai po jos koncerto Romoje "L'Osservatore Romano" (Vatikano oficiozas) apie jos smuikavimą taip atsiliepė: "Panelė Kuprevičiūtė atvėrė tobulą technikos meistriškumą, nepaprastą jautrumą ir gilų supratimą tų kūrinių, kuriuos ji smuikavo." Šveicarų Zuericho dienraštis "Neue Zuericher Zeitung", po jos koncerto Zueriche, tarė: "Ji turi puikią techniką ir spalvingą toną. Jos grojimas yra kupinas temperamento ir puikaus muzikavimo." Kanados "Montreal Star" E. Kuprevičiūtės koncertą taip įvertino: "Tai buvo vienas išpūdingiausių moters smuiko rečitalių, kurį mes išgirdom po velionės Ginette Neveu." Pasirodžiusi su plačiai žinomai Chicagos simfonijos orkestru, ji susilaukė tokio "Chicago Sun Times" aptarimo: "Programa buvo nepaprastai gerai (excellently) atlikta. Panelė Kuprevičiūtė atskleidė išpūdingą talentą." Kai įvairių kraštų muzikos kritikai taip apie mūsų smuikininkę kalba, tai mes tegalim tik džiaugtis ir retkarčiais, kai ji pasirodo mūsų tarpe, priskinti jai nors gėlių pintinėle.

E. Kuprevičiūtės – Bergienės koncertas, kurį Bostono baltai surengė kovo 25 d. 3 val. po pietų minėtoje šventovėje, buvo įdomus ir išpūdingas, jo programa buvo atlikta su jaučiama vidine kaitra ir virtuozine smuikavimo technika. Ir pati koncerto programa buvo įvairi, turtiną ir rūpestingai sudaryta. Koncertą smuikininkė pradėjo J.M. Leclair (1697 – 1764) Sonata D-major. Tai XVIII a. muzikos kūrinys, tinkamas smuiko stygom sušildyti, bet savy slepiąs ritminių ir stiliinių sunkumų. E. Kuprevičiūtė – Bergienė atvėrė mums ir Leclairo sonatos kaprizingumą, ir jos grožį. J.S.Bacho (1685–1750)

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė-Bergienė.

Ciacconą (Čiakoną) koncertantė pasmuikavo a capella, t.y., be fortepiono palydos. Tai buvo nuostabi ir didžiai spalvinga smuiko daina, su giliu įsijautimu pasmuikuota, klausytojam atvėrusi smuikininkės dvasinį jautrumą. Čia ir klausytojų plojimai suskambėjo aiškiai jaučiama šilima.

E. Kuprevičiūtė – Bergienė į savo koncerto programą įrašė ir tris lietuvių kompozitorių kūrinius – Juozo Gruodžio (1884–1948) Scherzo iš Sonatos D-minor, Broniaus Budriūno (1909 m.) Raudą ir Juliaus Gaidelio (1909 – 1983) Pavasario šokį. Jei Gruodis ir Gaidelis yra mūsų naujosios muzikos šulai, tai Budriūno Rauda, atremta į didžiai taurią liaudies raudos melodiją, yra daili romantinės muzikos giesmė. Smuikininkė E. Kuprevičiūtė – Bergienė, subtiliai įsijautusi į trijų kompozitorių mintį ir stilių, parodė mum tų veikalų autentišką ir savaimingą grožį. Po to ji smuikavo Paganinio (1782–1840) La Campanella, op. 7, ir Sarasatės (1884 – 1908) Įžangą ir Tarantelę, op.43. Tie du kūriniai – tai smuikavimo technikos demonstracija. Ir Paganinį, ir Sarasatę E. Kuprevičiūtė – Bergienė pasmuikavo, kaip dera muzikuoti smuikininkei virtuozei. Savo koncertą solistė baigė Roberto Russell Bennett'o (1894–1981) Hexapoda, moderniosios muzikos kūriniu smuikui. Ir tas penkių trumpų gabalų ciklas, kurio atskiros dalys turi keistokus vardus, pvz., "Jane purto savo plaukus", "Betty ir Haroldas užmerkia akis", praskambėjo

pakiliai ir nuotaikingai. Pati Hexapoda nėra kraštutinio modernizmo vaikas, tai smuikininkės strykas, gal truputį su šypsena, ir jam įkvėpė gaivus gyvastingumo. Į E. Kuprevičiūtės – Bergienės koncertą atėjo nemažai klausytojų, jų plojimai iškviė jį dar ką nors pasmuikuoti.

E. Kuprevičiūtės – Bergienės koncerto akompaniatorius – dr. Saulius Cibas, Bostono lietuvių salos vyras. Prieš keletą metų baigęs Harvardo Medicinos mokyklą, jau kuris laikas dirba kaip gydytojas Bostono Brigham ir Moterų ligoninėje, bet nemeta ir pamėgto fortepiono. Dr. Saulius Cibas jau yra pasižymėjęs kaip talentingas solistų palydovas. Jautrus, atidus ir patikimas akompaniatorius jis buvo ir E. Kuprevičiūtės – Bergienės koncerte.

Ištvermingą lietuvių grupę, kuri su estais ir latviais Bostone rengia baltų koncertus, sudaro aštuoni asmenys: solistė Violeta Balčiūnienė, Irena Galinienė, inž. Česlovas Mickūnas, Milda Bakšytė – Richardson, iš jaunimo tarpo neseniai į darbą įsijungęs Jonas Stundžia, Roma Štuopienė, Irena Veitienė ir inž. Vytautas Žiaugra, nešąs itin nelengvą našą – jis rūpinasi koncertų bilietais platiniimu. Jiem visiems už baltų kultūros pomėgį, už jos garšinimą ir ištvermę – nuoširdi padėka ir pagarba.

Dvidešimt aštuntasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 700 DOLERIŲ

skiriama iš

a.a. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko
Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1990 metų birželio 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 603206
Cleveland, Ohio 44103

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikrai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Vilniaus inžinerinio statybos instituto urbanistikos katedros atsakymas

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Nesenai mus pasiekė Jūs laikraštyje (Dirva, 1989 m. rugpiūčio 31 d.) tilpęs, pilnas pagiežos savo buvusiems mokytojams ir bendradarbiams, perpildytas ne ribotų asmeninių ambicijų docento Martyno Purvino straipsnis "Koki tautos paveldą žinosime?" (autorius atsiuntė vietoje sveikinimo su šv. Kalėdom).

Straipsnyje skambiomis frazėmis apeliuojama į jautrių tautiniam atgimimui skaitytojų jausmus ir savo asmeniui iškelti vienapusiškai ir iškreiptai aprašomi ir vertinami liaudies architektūros tyrimo darbai ir jų rezultatai. Norėtusi pateikti skaitytojams papildomos informacijos ir atkreipti dėmesį į kai kuriuos straipsnio netikslumus.

Liaudies architektūros paveldo problema šiuo metu Lietuvoje yra itin aktuali ir spręstina tiek mokslinė tiriamąja ir paminklosaugine linija, tiek vykdam naujas statybas kaime. Abi šios problemos sprendimo kryptys viena su kita glaudžiai siejasi. Po kolektyvizacijos senos sodybos, o ypačingai vienkiemiai, buvo planingai naikinami atliekant melioracijos darbus, centralizuojant gamybą, ir siekiant "socialinės pažangos" naujose gyvenvietėse. Per kelis dešimtmečius beveik likviduota vienkiemnė apgyvendinimo sistema (yra likę mažiau kaip pusė buvusių vienkienų), pagrindinai pasikeitė tradicinis kraštovaizdis, buvo ardomas per ilgus metus jame susiklosčiusios, tautos dvasiai artimos gamtinių ir antropogeninių elementų struktūros. Likviduojant senas sodybas nyko senoji kaimo architektūra. Persikėlę į naujas gyvenvietes buvę ūkininkai buvo priversti statyti sau pastatus pagal miestuose specialistų paruoštus ir mažai ką bendro su kaimo senąja architektūra turinčius tipinius projektus, arba apsigyventi fabrikinės gamybos kolūkių ir tarybinių ūkių pastatytuose namuose.

Taip nutrūko liaudies architektūros kaime tradicijų

perimamumas, iširo natūralūs ryšiai tarp užsakovo, vykdytojo ir naudotojo. Buvo eliminuotas meistrų, tų pagrindinių kaimo architektūros tautinių savitumų puoselėtojų, vaidmuo materialinės kultūros tęstinumo procese. Kaimo architektūra pradėjo igauti kosmopolitinius bruožus.

Tai ir yra didžiausi tautos architektūrinio paveldo praradimai. Reikia, kad amžiais puoselėtos architektūrinės tradicijos kaime nebūtų pamirštos ir toliau plėtotųsi esant naujoms sąlygom, prisitaikytų technikos pokyčiams, bet kartu išlaikytų tautos dvasiai artimas formas.

Kad būtų galima tradicines liaudies architektūros formas naujai interpretuoti, būtina gerai jas pažinti ne tik siauram mokslininkų ratui, bet ir plačiajai visuomenei, architektams projektuotojams, statytojams ir naudotojams. Šio tautos paveldo propagavimui panaudotinos visos galimos šiuolaikinės informacijos priemonės (spauda, radijas, televizija, būdingų objektų saugojimas buities muziejuose ir jų pastatymo vietose).

Nepagrįstai autorius nuvertina "reprezentacinių monografijų rašymą". Jos ne "reprezentacinės", o turi paskirtį priartinti archyvuose sukauptą medžiagą prie "vartotojo", nekalbant jau apie spausdintų darbų išliekamąją mokslinę vertę ir reikšmę gilesniam tautos kultūros pažinimui ¹⁾.

Negalima sutikti su autoriaus požiūriu į paminklinių objektų tyrimo metodus ir šio darbo organizaciją. Ir štai dėl ko.

Lietuvos kultūros paminklų sąrašuose buvo 40 įvairaus dydžio kaimų (juose viso 1225 sodybos ir apie 400 pastatų), 70 vienkiemų 84 gyvenamieji ir ūkiniai pastatai atskirose vienkieminėse sodybose, keli šimtai koplytėlių ir kryžių. Šie paminklai atstovavo žemaičių, aukštaičių, dūkų ir suvalkiečių kaimo architektūros etnografinius savitumus. Nuo paminklų sąrašo paskel-

bimo praėjo tik 15 metų, o jau šiandien nebeliko nei vieno paminklinio objekto, kuriame nebūtų įvykę pasikeitimai. Nemažai jų netgi neteko paminklinių savybių (tokių tarpe yra ir 10 kaimų). Daug paminklinių sodybų ir pastatų dėl tos priežasties išbraukta iš paminklinių sąrašų.

Vertingų liaudies architektūros objektų apsauga vietose neduoda reikiamų rezultatų pirmiausia dėl to, kad netobuli paminklosaugos įstatymai, o ir šie nevykdomi kaip priderėtų. Yra ir kitų rimtų priežasčių, dėl ko nyksta senos kaimų sodybos ir pastatai – tai nepalanki geografinė padėtis, išaugę gyventojų socialiniai poreikiai, pokyčiai gamyboje, savininkų nesuinteresuotumas išlaikyti pastatus tokiaime stovyje kaip jų tėvai buvo pastatę.

Paminklų restauravimo instituto atlikti tyrimai paminkliniame Mikalajūnų kaime (Širvintų raj.) parodė, kad iš 24 tik trijose sodybose gyvena darbingo amžiaus žmonės. Į klausimą "kaip numato tvarkyti sodybą?", atsakė "nieko nedaryti" – 13 (apie 50%), "daryti kapitalinį remontą" – 5, "parduoti" – 1, "statyti naują pastatą" – 5. Panaši padėtis yra ir kituose paminkliniuose kaimuose ir sodybose.

Esant tokiai padėčiai su paminklų apsauga ir ribotam liaudies architektūros paveldo tyrinėtojų skaičiui, reikia kuo greičiausiai sukaupti turtingą ir didelį vertingų liaudies architektūros objektų inventorizacijos banką, kol dar liko iš ko jį sudaryti.

Šiuo metu daugiausia medžiagos sukaupta iš buvusio Vilniaus krašto, kur yra išlikę daug vienkiemiais neišskirstytų kaimų, maža iš Žemaitijos, Suvalkijos. Dėl to negalima sutikti su tuo, kad gyvenusių sodybose šeimų genealogijos ir veiklos aprašymai (kuriuos siūlo labai išplėsti gerbiamas M. Purvinas) šiuo metu yra svarbiausias uždavinys. Berašant tūkstančius puslapių teksto, kuriais taip didžiujasi straipsnio autorius, negrįžtamai nyko realios vertybės, kurių dabar jau nei aprašyti, nei inventorizuoti.

Lietuvių liaudies architektūros tyrimo darbai pradėti tuojau po karo ir be pertraukos tęsiami iki pat šių dienų. Tačiau nuoseklus medžiagos naudojimas prasidėjo tik 1971 metais, kai jau buvo sudaryti paminklinių objektų sąrašai ir pasirodė, kad didžiulė grėsmė se-

nojo kaimo likimui pašalinti neįmanoma.

Didžiausius paminklų inventorizacijos darbus atliko Vilniaus universiteto (VU) fotogrametrijos laboratorija (finansavo Kultūros ministerija) ir Vilniaus inžinerinis statybos institutas (VISI), urbanistikos katedra (finansavo Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija).

VU fotogrametrijos laboratorija apsiribojo pastatų fasadų fiksavimu fotogrametriniais metodais ir rankiniu būdu atliktais planų ir piūvių apmatavimais (M 1:50).

VISI darbuotojai ir studentai paminklinius objektus apmatavo rankiniu būdu, kartu su pastatų fasadais, planais, pjūviais (M:50) atliko paminklinių kompleksų (kaimų, sodybų) želdinių ir įrangos inventorizaciją (M1:200, 1:500), fiksavo būdingas dekoratyvines ir konstruktyvines detales, pateikė pastatų, sodybų, kaimų raidos ir esamo stovio aprašymus ir įvertinimus. Vien tik VISI pristatė užsakovui 5810 lapų brėžinių ir 5300 puslapių teksto, su apie 2500 lapų iliustracijomis jame.

Ši didžiulė medžiaga sukaupta, priešingai autoriaus tvirtinimui, kaip tik "neformalios mokslo bendrijos" (Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos) dėka ir ne "pildant direktyvinius pareidavimus", o laisva valia, jaučiant tautinę pareigą, netgi nekreipiant dėmesio ar bus už tai atlyginta ar ne. Tur būt straipsnio autorius neprieštaraus jei pažymėsime, kad ir jo niekas nevertė šio darbo dirbti.

Pradedant 1946 metais visi buvę ir dabartiniai VISI urbanistikos katedros (buv. Gyvenviečių planavimo ir tvarkymo) dėstytojai vieni daugiau, kiti mažiau dalyvaavo liaudies architektūros tyrimuose. Prie šio darbo buvo pritraukiami ir kitų katedrų bei įstaigų žmonės. Ekspedicijose dirbo kasmet nuo 20 iki 100 studentų ir po keletą dėstytojų.

Mes negalime sutikti su autoriaus noru įtikinti skaitytoją, kad tik jam vienam "... pavyko pasiekti apčiuopiamų rezultatų" ir kad "... perdidelis autoriaus uolumas tiriant tautos paveldą sukėlė vis didesnę įvairaus lygio funkcionierių ir jų pakalikų nepasitenkinimą ...", kad prieš jį buvo naudojamos visos "... ištobulintos eretikų tramdymo priemonės ...", jų tarpe ir "... išgujimas iš darbovietės".

Ištikrųjų niekas autoriaus iš darbo neatleido, jis savo noru pakeitė darbovietę. Netikėtai apleisdamas senąją darbovietę, ir gerai žinodamas kokie sunkumai laukia

katedros bendradarbių atsisakant su užsakovu, gerbiamas docentas M. Purvinas netgi išsinešė dalį paruoštos pristatyti užsakovui medžiagos (tame tarpe apie 1000 p. Mežionių kaimo aprašymo, 5 egz.) ir paliko nesutvarkytą kaimų inventorizacijos medžiagą. Teko, greta numatytų darbų, ruošti ekspedicijas medžiagos papildymui, ją visą sukomplektuoti taip, kad galėtų naudotis praktikai ir mokslo darbuotojai. Vargu ar tokie veiksmai suderinami su rūpinimusi tautos paveldo globa ir verti 'kankinio' vainiko!

Mes pareiškiame – nesame girdėję, kaip rašo straipsnyje doc. M. Purvinas, kad jis 1986 m. buvo "paskelbtas netarybiniu dėstytoju" dargi dėl "perdidelio dėmesio liaudies architektūrai".

Tiesa, dėl per jo vadovaujamos praktikos nuolat kylančių konfliktų su studentais ir pasirodžiusių pagrįstais jų skundais, rektoratas neleido M. Purvinui vadovauti apmatavimo praktikai. Bet tai nekludė suorganizuoti ekspediciją ir apmokėti dalyviams už darbą, reikėjo tik gero noro. Be reikalo klaidinami skaitytojai tvirtinant, kad prof. K. Šešelgis pasisavino gerbiamo M. Purvino darbą. Mežionių kaimo tyrimo ataskaitoje nurodyta visi kas ir kokią darbą tiriant šį objektą atliko, lygiai taip pat, kaip ir profesoriaus paruoštoje knygoje.

Nesuprantame, kaip galima lyginti stalinizmo režimo elopogeto, istoriko prof. J. Jarmalavičiaus politinę veiklą ir publikacijas su Urbanistikos katedros vedėjo arch. dr. prof. J. Vanago moksliniais ieškojimais, pagerinti gyvenimo sąlygas naujuose rajonuose ir tam tikslui vedamais sociologiniais tyrimais. Kaip tik dėl jų stagnacijos laikais autorius turėjo daug nemalonumų ir vos nebuvo atleistas iš darbo.

Gerbiamas docentas M. Purvinas kaltina VIS ir tiriamojo darbo užsakovą (Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugiją) "kriminaliniu finalu". Tai jau peržengia publicistinio padarumo ir autorinės atsakomybės ribas. Matyt autorius jaučia nerimą, kad jis, sudaręs sutartį su užsakovu ir vadovaudamas temai iki 1987 m. rugsėjo, buvo kartu ir vienintelis šio darbo vykdytojas (neskaitant studentų), pastoviai išmokėdavo sau atlyginimą, o išeidamas iš darbo paliko kitiems srėbti neišvirtą sriubą. Yra tokia patarlė: "Pats muša, pats rėkia!".

Bet kaip gi bus ateityje su liaudies architektūros ty-

(Nukelta į 7 psl.)

1) Po karo išleistas tokios svarbiausios knygos apie lietuvių liaudies architektūrą: Bielinis, F., Čerbulėnas K., Šešelgis K., *Lietuvių liaudies menas. Architektūra*. I, II kn. (albumai). - V., 1957, 1965 (432, 236 ps.); Bielinis F., *Lietuvos liaudies architektūra*. - M., 1960; Bielinis R., Čerbulėnas K., Šešelgis K., *Lietuvių liaudies menas. Mažoji architektūra* (albumas). - V., 1965, (327 p.); Šešelgis K., Baršauskas J., Čerbulėnas K., Kleinas M., Jankevičienė A., Minkevičius J., *Lietuvių liaudies architektūra*. I, II t. (monografija). - V., 1965, 1968 (274, 383 p.) (atžymėta respublikine premija); Butkevičius J., *Lietuvių valstiečių gyvenvietės ir sodybos* (monografija). - V., 1971 (247 p.); Monografijų "Lietuvių liaudies architektūros paminklai" serija: I t. *Zervynos*, bendr. red. Šešelgis K. - V., 1974 (110 p.); II t. Šešelgis K., Urbelis M., *Maži padriki kaimai nacionaliniame parke*. - V., 1980 (179 p.); III t. Šešelgis K., *Savaimingai susiklostę kaimai*. - V., 1988 (264 p.); Andrejevas A., Morkūnas. *Teknikos paminklai Lietuvoje. Vėjo malūnai* (albumas). - V., 1982 (164 p.); Keturka A., *Spalva lietuvių liaudies baldų puošyboje*. - V., 1987 (136 p.)

Vilniaus inžinerinio...

(Atkelta iš 6 psl.)

rimais, kokie darbai numatomi atlikti pirmoje eilėje?

Nuogąstauti nereikėtų. Atsiranda jaunų energingų žmonių, kurie, neabejojame, toliau tęs pradėtą darbą. Siekiama įtraukti į šį darbą daugiau organizacijų ir įstai-gų. Artimiausiais metais nu-matoma užbaigti komplek-tuoti liaudies architektūrinio paveldo banką Žemaitijos ir Aukštaitijos paminklais. (Jų kol kas inventorizuota ne-daug, o nyksta sparčiai.)

Kol kas visai nepradėta profesionali senų koplytė-lių, kryžių ir kitų smulkios architektūros objektų inven-toricacija, nėra net paruoštų metodų kaip šį darbą atlikti. Esanti muziejų ir Kultūros paminklų apsaugos metodi-nės tarybos archyvuose me-džiaga apie šios rūšies objek-tus nepakankamai informa-tyvi. Tai ateities darbas.

Paruoštas, ir šiais metais turi pasirodyti knygynuose, solidus koplytėlių ir kryžių albumas iš serijos "Lietuvos liaudies menas" (paruošimas buvo sustabdytas stagnaci-jos metais). Šių metų pra-džioje atiduotas spaudai re-prezentacinis, daugiau užsie-nio skaitytojams skirtas al-bumas "Lietuvių liaudies menas", kuriame daug vie-tos užima liaudies architek-tūra. Toliau ruošiamos mo-nografijos serijoje "Lietuvių liaudies architektūros pa-minklai".

Mes įsitikinę, kad poka-rio metais didžiulis mokslininkų, studentų ir kraštotyri-ninkų kolektyvas atliko di-delį liaudies architektūros tyrinėjimo darbą, sukaupė nepakartojamą medžiagą, kurios mokslinė ir pritaiko-moji vertė didžiulė ir pini-gais neįkainuojama.

Norėtusi, kad toliau kau-piant šias vertybes pagrindi-niu paskatu būtų ne skam-biais žodžiais, bet darbais grįsta meilė materialinei ir dvasinei tautos kultūrai.

Vilniaus inžinerinio statybos instituto Urbanistikos katedros nariai: vyr. dėst.

S. Čereškevičius, arch. kand. doc.
Z. Daunoravičius, arch. kand. doc.
M. Dičiuvienė, doc. M. Kleinas, inž. V. Kuliešius, asis. A. Menkevičius, vyr. dėst. E. Staniūnas, asp. G. Stauskis, arch. dr. prof. K. Šešelgis, arch. dr. prof. J. Vanagas

ATTENTION:
EARN MONEY WATCHING TV!
\$32,000 / year income potential.
Details. (1) 602-838-8885
Ext. TV-1753

(14-16)

Sovietų karys diskutuoja Vilniuje su lietuviais ...

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• VILNIUJE, balandžio 7 d. Vingio parke, įvyko mitin-gas, Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos nutari-mams pritarti. Tai buvo at-sakymas Gorbačiovui, tei-giančiam, kad Lietuvos Ne-priklausomybės atkūrimas – saujelės separatistų išmonė. Dalyvavo virš 300.000 žmo-nių iš visos Lietuvos. Mitin-gą trukdė sovietinės armijos sraigtasparniai, mėtantys daugybę lapelių su ragini-mais "atsipeikėti".

• BALANDŽIO 8 dieną sovietinės armijos kariai, per-sirengę milicininkų unifor-momis, užėmė Spaudos rū-mus, kuriuose be visų svar-biausių Respublikos dienra-ščių redakcijų yra ir spaustu-vė. Pastatą apsupo ir daugy-bė vilniečių. Kareiviai gin-kluoti. Situacija labai įtemp-ta. Visi prisimena Tbilisį 1989 metų balandžio 9 dieną.

Ar išeis lietuviška spau-da, o ypač Sąjūdžio laikra-ščiai "ATGIMIMAS", "So-glasije" ir "Respublika" – niekas negali dabar pasakyti.

• BALANDŽIO 5 dieną prie Respublikos Prokuratū-ros, kuris taip pat užimtas 80 – vietinės armijos karių, per-rengtų milicininkais, įvyko stambus piketas. Suvažiavo visų Respublikos miestų ir rajonų prokuratūrų darbuo-tojai ir pareiškė savo ištiki-mybę Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos vyriausybės paskirtajam prokurorui Artū-riui Paulauskui. "Atvežtiniai" Maskvos prokurorai paspru-ko per kitas duris.

• LIETUVOS Respubli-kos AT priėmė nutarimą ne-dalyvauti pavasariniame šau-kime į SSSR okupacinę ar-miją, sumažinti jiems skirtus asignavimus ir iki gegužės 1 dienos atlaisvinti patalpas.

• IŠ SENŲ kapinaičių netolo Vladimiro nuo Lietu-vos ministro pirmininko An-

tano Merkio kapo parvežta saujalė žemės. Reikia tikėti, kad ateis diena, kai bus par-vežti ir palaikai.

• BALANDŽIO 4 dieną, 25 –ąją Lietuvos Laisvės die-ną, prie Laisvės paminklo įvyko daugiataukstantis mitin-gas Nepriklausomybei pa-remti.

• BALANDŽIO 3 dieną Maskvoje Lietuvos parla-mentarai susitiko su SSKP CK biuro nariu A Jakovlevu. Pokalbyje dalyvavo Lietuvos ministro pirmininko pava-duotojas R. Ozolas, deputatai R. Gudaitis, M. Laurinkus. Pokalbis truko apie 2 val. Pa-liestos visos svarbiausios te-mos šiandien svarbios ir Lie-tuvai ir SSSR. Pokalbis neo-ficialus.

• SOVIETINĖS armijos kariškiai Kaune nuplėšė paš-

to dėžutes, tuo pažeisdami piliečių teisę į susirašinėjimo slaptumą.

• LIETUVOS Aukščiau-sioji Taryba parašė atsakymą į M. Gorbačiovo perspėjimą Lietuvai, kuriame buvo rei-kalaujama atšaukti Lietuvos Respublikos nutarimus. Šia-me atsakyme kviečiama SSSR vyriausybę sėsti prie derybų stalo, tačiau to netu-rėtų lydėti Sov. Armijos sa-vavališki veiksmai.

• BALANDŽIO 4 dieną Aukšč. Taryba priėmė kreipi-masi į Lietuvos jaunuolius kuriame sakoma: "Nors Lie-tuvos valdžia negali jėga ap-ginti jaunuolių nuo priverti-mo rekrūtavimo, tačiau ji imasi juridinės ir moralinės atsakomybės už savo valsty-bės piliečių atsisakymą tar-nauti svetimiems..."

Aukščiausios Tarybos atsakymas Gorbačiovui

Lietuvos Aukščiausioji Taryba balandžio 5 d. pas-kele bė šį atsakymą į Gorba-čiovo reikalavimą atšaukti kovo 11 d. nepriklausomybės aktą.

TSRS Prezidentui Mi-chailui Gorbačiovui Didžiai gerbiamas Prezidente!

Jūsų kreipimasi į Lietu-vos Respublikos Aukščiau-siąją Tarybą ir Lietuvos liau-dį buvo sutikti tikrai dėme-singai ir norint suprasti Jūsų požiūrį.

Mes suvokiame, jog Lie-tuvos ryžtas grįžti į nepri-klausomų valstybių bendriją kelia rūpesčių Tarybų Sąjun-gai ir asmeniškai Jums, ger-biamas Prezidente. Jūs tei-singai vertinate situaciją lai-kydamas ją sudėtinga, reika-laujančią argumentais pagrįs-tų diskusijų bei priimtinių sprendimų. Mes labai verti-

name visas Jūsų pastangas, kuriomis siekdama taikaus šios problemos sprendimo. Vis dėl to kai kurie klausimai, susiję su Jūsų pozicija, mums ne visai aiškūs. Lietu-va, kaip ir anksčiau, pasiren-gusi sąžiningam dialogui, ta-čiau to neturėtų lydėti sava-vališki Jūsų ginkluotųjų pajė-gų veiksmai. Todėl mes siū-lome netrukus surengti pir-mines dvišales konsultacijas, kurių tikslas – išsiaiškinti abiejų šalių pozicijas domi-nančiais jas klausimais.

Jums žinoma, jog Lietu-vos problemą sukūrė ne Lie-tuva. Lietuva tik įkūnija sa-vo amžinąją teisę. Lietuvos Aukščiausioji Taryba pasi-rengusi dialogui, kuriame būtų svarstoma Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos aktų ir nutarimų es-mė bei raidė tiek tarptautinės

• VILNIUJE, vykusiame Jedinstvos mitinge vėl buvo užsi puolimų prieš žurnalis-tus: Sudaužyta Lietuvos TV kamera, vienas nukentėjęs nugabentas į ligoninę.

• SIEKiant užtikrinti svarbiausių valstybinių įstai-gų ir Respublikos vadovybės apsaugą Lietuvos AT prezi-diumas įsteigė apsaugos dalinį.

• LIETUVOS žmonės pa-sipiktinę Juozo Baltučio ka-lba per Maskvos TV, kurioje jis piktinasi, kad "nepriklau-somybė paskelbta su niekuo nepasitarus..." ir pan.

• LIETUVOS gyventojai siunčia Gorbačiovui telegra-mas, kad jie pritaria Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui (Gorbačiovas tuo netiki!) Per keletą dienų išsiųsta apie 20 tūkst. telegramų akcija tęsia-si.

• DĖL ITAMPOS politi-nės padėties Jonas Jurašas nutraukė "Smėlio klavyrų" repeticijas ir išvyko į Miun-cheną. Premjeros, reikia ti-kėtis birželio mėnesį arba naujo sezono pradžioje.

teisės, tiek TSRS Konstitu-cijos požiūriu.

Jūs taip pat žinote, kad Lietuva siūlo ir yra pasiruo-šusi palaikyti nusistovėjusius ekonominius, kultūrinius ir humanitarinius ryšius su TSRS.

Mes tikime, kad Jūs, ger-biamas Prezidente, teiksime pirmenybę politiniams, o ne kitiems, problemos sprendi-mams. Kartu Lietuvos Res-publikos Aukščiausioji Ta-ryba patvirtina, kad ji pasi-rengusi pradėti dialogą ir ap-tarti, kaip užmegzti naujus mūsų valstybių santykius.

LIETUVOS RESPUBLI-KOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PAVEDIMU
PIRMININKAS
V. LANDSBERGIS
Vilnius, 1990 m. balandžio 5
(LIC)

**ATTENTION: EARN MONEY
READING BOOKS!**
\$32,000 / year income
potential.
Details. (1) 602-838-8885
Ext. Bk 1753.
(14-16)

MACHINIST / MECHANIC
with working knowledge of
MACHINERY. Full time.
Reliable with drivers license.
Good Reference
215-922-6939
(14-15)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES & LPN's
To work & live in a small congenial community.
Colin Anderson Center has immediate open-
ings for registered nurses & LPN's for all shifts.
Apply, call or write to:
Christine Douglas
Colin Anderson Center, P.O. Box 106
St. Marys, W. Virginia 26170
304-684-2441 EOE
(3-22)

Penketukas... *Vladas Vijeikis*

Labai labai senai penki mano gyvenime buvo nepaprastai puikus skaičius. Lietuvos mokyklose tavo protinius sugebėjimus matuodavo skaičiais. Penki buvo idealas, kurio man neteko riešuti semtis. Jeigu vartaliojiesi tarp dviejų ir trijų, tai penki lyg kokia nepasiekiamą žvaigždę apie kurią poetai puslapius prirašė. Buvo tokių, kurie per visą mokymosi eigą tik penketukais žingsniavo. Aš jiems pavydėjau tada, o dabar net neprišimenu jų. Daug geriau man atrodo tie, kurie per dvejetų kalnus lipo. Garbė jiems.

Atsiprašau, kad nukrypau nuo temos. O norėjau pasikalbėti apie penkis. Penkis labai mėgo vienas asmuo, kurį Rooseveltas (Amerikos prezidentas) ir Churchillis (Anglijos premjeras) mėgo vadinti dėde Juozu. (Uncle Joe). Jiems tiek patiko tas dėdė, kad visą Europą jam atidavė.

Stalinai labai mėgo skaičių penkis. Jis skelbė bent kelias petiletkas (penkmečius). Per kiekvieną petiletką apie penkis milijonus žmonių į aną pasaulį pasiųsdavo. O kadangi anas pasaulis daugelio tvirtinimu yra geresnis už žemišką, tad ko čia rūgoti prieš dėdę Sta-

liną? Jis tik gero visiems norėjo.

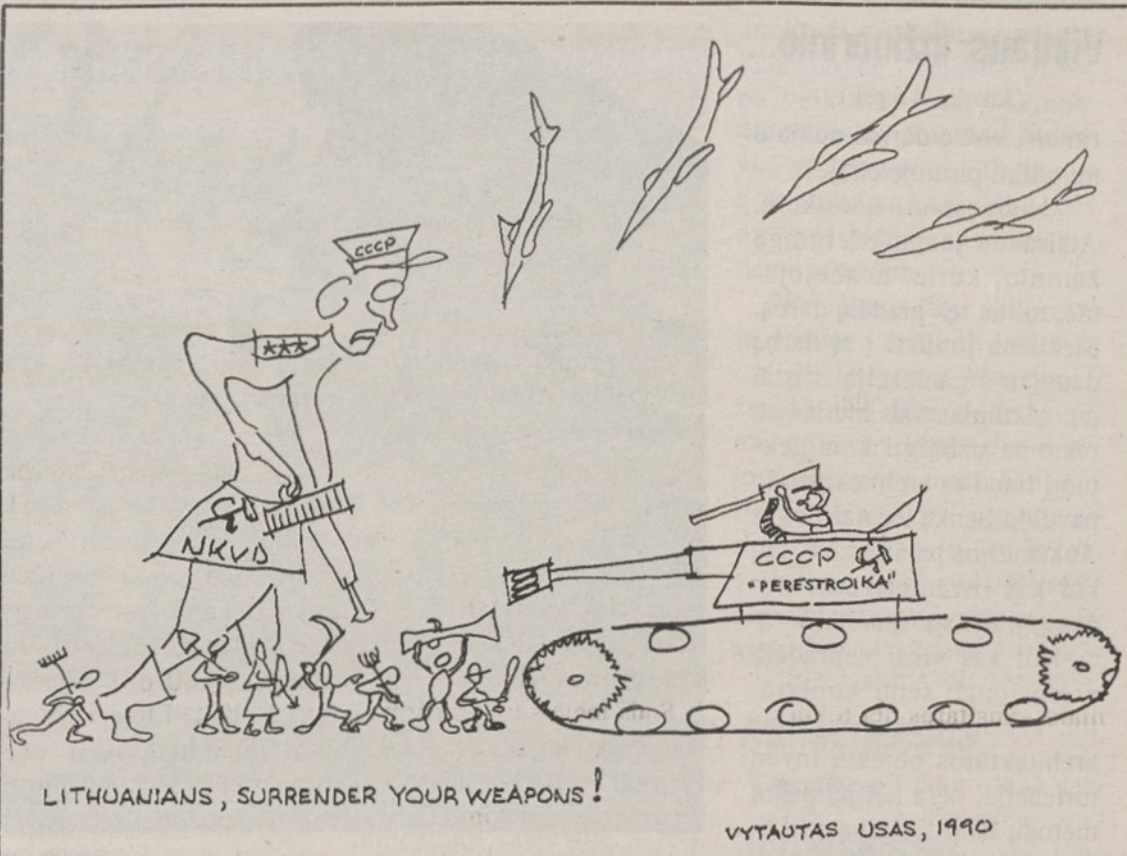
Jo įpėdinis Gorbačiovas irgi mėgsta skaičių penkis. Jis sako lietuviams: "Ko jūs karščiuojatės? Ar neužtenka vėliavos? Ar negana vyčio? Palaukite penkis metus ir gausite!"

Gorbačiovas nesako ką gausime. Ar nepriklausomybę ar kapus Sibire. Ir vėl stalininė petiletka. Jau dešimt petiletkų praėjo.

Per dešimtį petiletkų amerikiečiai per radiją ir kitokiais būdais drąsino lietuvius, kad jie nepripažįsta okupacijos, kad jie už nepriklausomybę. Kongreso prakalbų užrašuose (Congressional Records) užfiksuota tūkstančiai kalbų, kad Amerika nepripažįsta Lietuvos okupacijos ir niekad nepripažins. Mūsų susirinkimuose (ypatingai jei tai buvo rinkiminiai metai) politikieriai iš kailio nėrėsi įtikinti lietuvius, kad jeigu jie už juos balsuos tai Lietuva kitais metais bus laisva. Dešimt petiletkų praėjo, ir kas dabar?

Amerikos prezidentas nukreipė savo dėmesį į brokoli. Šaukia, kad jis nemėgsta ir nenori tos žalios spalvos daržovės. O kaip apie Lietuvą? Šiuo metu jis neturi laiko. Brokoli daug svarbiau.

Mano draugas Florijonas

šiuo keblu atveju turi labai vaizdžią nuomonę. Jis sako:

- Buvo padaryta nepaprastai didelė strateginė klaida. Mes nemokame kalbėti su amerikiečiais. Mūsų diplomatai, konsulai ir kitokie veiksniai nežino ką jie daro. Paprastai kalbant nežino amerikiečių psichikos ir neturi teisės jų kaltinti. Didelio čia daikto, kad jie mus glostė su visokiais nepripažinimais, bet mūsų veiksniai kalti. Nesuprato tikros reikalo esencijos.

Mano draugas Florijonas atsikvėpė, kad galėtų sukaupti savo mintis ir tęsė to-

liau:

- Va, jeigu mūsų veiksniai būtų sutarę su McDonald ir įsteigę keletą hamburgerinių. Sakysime: Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, o gal Utenoje. Čia mano gimtas miestas. Tai manai Amerika paliktų be jokio balso? Čia tau ne brokoli. Eitų vaduoti savo biznio. Kaip tu manai?

Tą jis man tiek kartų kartojė, kad ir aš pradėjau kartoti. Dovanokite.

- HM, hm, hm....

- Matau, kad neturi aiškesnės nuomonės. Tu jau toks apsigimęs. Bet tu pagalvok...

Važiudamas namo ėmiau galvoti ir priėjau išvados, kad Florijonas teisus.

PADĖKA

Chicago Lietuvių Taryba nuoširdžiai dėkoja asmenims, padėjusiems suruošti iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 72-ųjų metų sukakties minėjimą š.m. vasario 17 ir 18 d.:

Aukštesniosios Lit. mokyklos direktoriui J. Masilionui ir jo mokiniams už apeigas prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę – vasario 17 d.

Didelė padėka priklauso Vytauto Didžio. Šaulių rinktinės, jos vadams bei kitiems uniformuotiems šauliams ir šaulėms, dalyvavusiems vėliavų pakėlime vasario 18 d. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios aikštėje. Taip pat visoms moterims, kurios dalyvavo pasipuošusios tautiniais rūbais.

Dėkojame kan. V. Zakarauskui už iškilmingas Šv. Mišias ir turiningą pamokslą bažnyčioje; taip pat dirigentui A. Linui ir jo vadovaujamam chorui už puikų giedojimą pamaldų metu. Taip pat vagonininkui K. Skaistgiriui.

Dėkojame kun. H. Dumpiui ir kun. J. Juozupaičiui už pamaldas lietuvių evangelikų bažnyčiose.

Padėka organizacijų pir-

mininkams, atsiuntusiems vėliavas į Marijos Aukšt. mokyklos auditorijoje įvykusią akademiją ir Don Varno bei Dariaus – Girėno postų legionieriams, pravedusiems vėliavų parodą.

Dėkojame kun. V. Mikolaičiui už invokaciją. Adv. R. Kelečienei, skaičiusiai Nepriklausomybės paskelbimo Aktą ir pravedusiai minėjimo programą. Pagarba savanoriams – kūrėjams: A. Valui, P. Steikūnui ir J. Betkauskui, dalyvavusiems akademijoje.

Nuoširdi padėka akademijos kalbėtojams: Lietuvos Gen. Konsului V. Kleizai, inž. Eug. Bartkui už išsamią ir turiningą paskaitą ir kovotojai už tikėjimą ir laisvę – vienuolei Nijolei Sadūnaitei.

Dėkojame solistei Genovaitei Antanaitytei – Ugienskenei, atvykusiai iš Conn., už pasigėrėtiną meninės dalies atlikimą ir Jaunimo taut. šokių ansamblio "Grandis" vadovei I. Smieliauskienei ir jos šokėjams; akordeonistui A. Polikaičiui ir J. Jankauskaitei už jausmingai padeklamuotą Putino eilėraščių "Lietuva".

Nuoširdžiausia mūsų padėka lietuvių visuomenei ir organizacijoms, dalyvavusioms pamaldose ir akademijoje, taip pat laikraščiams ir radijo programų vedėjams ir visiems prisidėjusiems darbu bei pinigine auka prie šios didžios šventės sėkmės.

ALT

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos IV POLITINIS SEMINARAS

Lietuva

1990

1990 gegužės 4 d.
iki
1990 gegužės 6 d.
Washington, D.C.

Ruošia JAV Lietuvių
Jaunimo Sąjungos
Vaslingtono Skyrius ir
JAVLJS c.v.

Pradėsiame registraciją
ketvirtadienį vakare, Hyatt Re-
gency Washington viešbutyje. Penktadienio rytinė programa prasidės lygiai
8:30 v.t. Kapitoliuje. Seminaro registra-
cija įsis visą savaitę.
Keturi blokai nuo Hyatt viešbučio ir
Kapitolijos yra Amtrak's Union Sta-
tion, o pavaziavus keturias mylias yra
Washington National Airport. Penktadienio ir šestadienio programa vyks
arba viešbutyje, pėsčiom pasėjus iki
kapitolijos, arba labai netoli su Va-
šingtono METRO Rail.
Jei keliaujat mašina, sekite žemėlį į
"Washington" arba "Union Station".

Lietuva: Šio Dešimtmečio Avangarde

"Esame laisvi žmonės,
atkursime laisvą Lietuvą."
Šiuo šūkiu, lietuvių tauta
žengia į naują dešimtmetį ir
naują mūsų tautos epochą.
Šaukiame Šiaurės Ame-
rikos lietuvių ir visus
susidomėjusius atgimimo
dvasioje į ketvirtą JAV
Lietuvių Jaunimo Sąjungos
Politinį Seminarą Vašing-
tone, gegužės mėn. 4-6 d.d.
Per visą šiuo politinių
seminarų istoriją. Vašing-
toną yra aplankę daugiau
negu 400 jaunų lietuvių

aktyvistų, dalyvavusių vi-
ename iš svarbiausių įvykių
Šiaurės Amerikos jaunimo
veiklos kalendoriuje. Malo-
niai kviečiame visus jaunus
profesionalus, dalyvauti ir
pasitarti su kitais ben-
draamžiais aktyvistais.

1990 metų Lietuva --
pasaulio politikos dėmesio
centras! Ar mes pajėgsime iš-
laikyti išeivijos politinių
tradicijų tęstinumą? Kaip
mes išeivijoje galime pri-
sidėti prie naujosios Lie-
tuvos gyvenimo?

Ekonominės Komisijos Pirm-
ininkas: p. D. Blelauskaitė-Vidutienė, U.S.-USSR Akademinių
pasikeitimų programų direktorė,
University of Maryland.

Sekmadienį, gegužės mėn. 6 d.
10:00-1:30 v.p.p.

Lietuvos Pasilintinybėje
p. S. Lozoraitis, Lietuvos Pasilint-
inys Vašingtone ir prie Šv. Sosto.

Šių metų dienotvarkė

Saukta savaitė 1990 m. programos
Programa galutinai be pakeitimais.

Penktadienį, gegužės mėn. 4 d.
8:30-12:30 v.t.

U.S. Congressional Briefing
562 Dirksen Building
1st & C Sts., NE, Capitol Hill
• Senator Paul Simon (IL-D) ir
Congressman John Miller (WA-
R), kartu su kitais garbingais
svečiais, pristatys įvairias Kon-
greso nuomones apie Lietuvą.
12:00-2:00 v.p.p.

Luncheon on Capitol Hill
3:00-4:30 v.p.p.

State Department Briefing
U.S. State Department

• Kartu su ekspertais dalyvau-
s p. James Hooper, Direktoriaus
Pav., Rytų Europos Reikalams
JAV Valstybės Departamente ir p.
Ingrid Kollist, Ekonomistė,
Ekonomijos ir Pramonės Skyrius
JAV Valstybės Departamente.

Šeštadienį, gegužės mėn. 5 d.
9:00-3:30 v.p.p.

Hyatt Regency Washington

• Pakviesti dalyvių tarpe:

p. G. Damašytė, Dir., Lietuvių
Informacijos Centre, New York;
Dr. F. Palubinskas, PLB-ės

ANKSTYVA REGISTRACIJA prieš 1990 m. balandžio mėn. 16 d.	US \$50.00
VELYVA REGISTRACIJA po 1990 m. balandžio mėn. 16 d.	US \$65.00
AUKOS	\$

\$15.00 negrądinamas užstatas reikalingas ankstyvai seminaro registracijai.
Kainoje įskaityti rengimai, posėdžiai, informacijos paketas, koncertas ir šokiai.

HYATT REGENCY WASHINGTON
400 New Jersey Avenue, NW, Washington, D.C. 20001
(202) 737-1234
Gauti kambario nuolaidą "Lithuanian American Youth Assn." vardu,
prašom skambinti kabinų viešbutį iki 1990 m. balandžio mėn. 16 d.

Prašom grąžinti išpildytą anketą
Seminar Registration
5938 Veranda Drive
Springfield, VA 22152

Prašom sekis rašyti: Lit. Amer. Youth Assn., D.C. Chpr.
Liet. dalyvių atsakomybė užsisakyti kambarį Hyatt Regency viešbutyje.
Papildoma kambario kaina neįeina į seminaro registracijos sumą.
Informacijai prašom skambinti Pauliui Mickui (301) 864-5126.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos IV POLITINIS SEMINARAS REGISTRACIJA

PAVARDE _____

VARDAS _____

ADRESAS _____

MIESTAS _____

VALSTIJA _____ ZIP CODE _____

TELEFONAS _____

GIMIMO DATA _____

CONGRESSIONAL DISTRICT _____

CONGRESSPERSON _____

PROFESJA ARBA MOKSLO SRITIS _____

LIETUVOS ŠEŠĖLIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kaip dabar paaiškėjo, JAV prieš koki mėnesį slap-tai pasiūlė abiem pusėm atsi-sakyti nuo kelių užtaisų, ku-rie sprogtų atskirose vieto-se, raketų. Jos padėtų, no-rint be išpėjimo užpulti eilę priešo taikinių. Taip susita-rus JAV turėtų atsakyti nuo sausumoje laikomų ra-ketų kaip MX, o sovietai nuo SS-24 raketų, kurios, kaip MX, turi po 10 užtaisų ir yra vežiojamos trauki-niais. Susitarus dėl tokių ra-ketų, galima būtų eiti prie visų sausumoje laikomų ra-ketų panaikinimo. Jų bijo amerikiečiai, tuo tarpu so-vietai yra daugiau susirūpi-nę JAV D-5 raketomis su 8 užtaisais, laikomomis povan-deniniuose laivuose. Gorba-čiovas reikalauja, kad ir jos būtų įtrauktos į draudžiamų jų raketų skaičių.

Apie tai Gorbačiovas ra-šė savo laiške Bushui, atsa-kydamas į jo laišką, kuria-me Bushas būk tai buvo iš-kėlęs Lietuvos klausimą. Washington turėtų būti kal-bama ir apie konvencionali-nės kariuomenės sumažini-mą. Šitas klausimas nėra la-bai aktualus, nes Varšuvos paktui byrant negalima kal-bėti apie grėsmę.

Vokietijos reikalu sovie-tai, atrodo, dar neturi savo tvirtos nuomonės. Yra susi-tarta joje sumažinti kariuo-menę iki 195,000 kiekvie-nai pusei. Tačiau Vokietija eina prie susivienijimo. Amerikiečių ir sovietų kariuomenės garnizonai su tuo nesiderina. Sovietai ne-prieštarauja Vokietijos susi-jungimui tikėdamiesi, kad ji bus neutrali. Tuo tarpu Wa-shingtonas ir jo sąjungininkai mano, kad sąjungtą Vo-kietiją reikėtų įtraukti į NA-TO. Būdamas tokioje sąjun-goje Vokietija negalėtų vie-na planuoti savo kaimynų užpuolimo. Paskutinis žo-dis iš Maskvos buvo neofi-cialus pasiūlymas, kad Vo-kietija dalyvautų ... NATO ir Varšuvos pakto sąjungoje kartu!

Galima manyti, kad Gor-bačiovas ruošia kokią nors staigmeną, bet kokia ji bū-tų? Apie ją, atrodo, nežino ir jo emisarai Vakaruose.

Shevardnadze ir kiti so-vietų pareigūnai sako, kad Lietuvos klausimas turėtų būti išspręstas pasikalbėji-mais, kurie jau dabar vyksta. Čekuolis bet kokius pasitarimus paneigė, sakyda-mas, kad vienintelis pasikal-bėjimas ta tema buvo su Ja-kovlevu, kuris yra Gorba-čiovo patikėtinis, bet jis pa-kartojo Gorbačiovo žodžius – prieš kalbantis reikia at-šaukti nepriklausomybės pa-

Dirbame patys ir padedame kitiems

Prieš aštuoneris metus šioje lietuvių kolonijoje įsis-teigė ALT S-gos skyrius, ku-riam nuo pat įsisteigimo va-dovauja žymus visuomenin-kas Vytautas Abraitis. Sky-rius turi apie 30 aktyvių na-rių, kurie reiškiasi ir kitose čia veikiančiose organizaci-jose: LB, Lietuvių klube, Balfe.

Skyriaus veiklai aptarti kasmet yra šaukiami metiniai narių susirinkimai.

Šiais metais toks susirin-kimas įvyko kovo mėn. 22 d. Birutės ir Vacio Dzenkauskų namuose. Susirinkime daly-vavo 23 nariai. Susirinkimą sveikinimo žodžiu pradėjo valdybos pirmininkas Vytautas Abraitis. Padėkojęs gau-siai susirinkime dalyvaujan-tiems nariams. Priminė, kad valdybos išdininkas Pranas Damijonaitis po operacijos, dr. Ksavera Žilinskienė ir Al-binas Subačius šiuo metu taip pat negaluoja ir susirin-kime dalyvauti negalėjo. Su-sirinkimas jiems palinkėjo sveikti ir stiprėti ir vėl sugrįž-ti į skyriaus veiklą.

Susirinkimui vadovauti pakvietė Kostą Žolyną, se-kretore Oną Žolynienę.

Pagal numatytą darbų tvarką J. Karalienė perskaitė išsamiai parašytą praėjusių metų visuotinio narių susirin-kimo protokolą, kuris priim-tas be pataisų.

Apie skyriaus veiklą pir-mas kalbėjo valdybos pirmi-ninkas Vytautas Abraitis, pa-žymėdamas, kad skyrius ka-lnų nenuverčia, bet savus iš-pareigojimus gerai atlieka. Ir praėjusiais metais buvo su-ruoštas geras, su gera menine Sietyno atlikta programa mi-nėjimas, kuriame dalyvavo ir kalbą pasakė kun. A. Sva-rinskas. Minėjime buvo pa-ruošti bendri pietūs, vadovau-jant vicepirmininkei Marytei Šarauskienei ir talkinant vi-som skyriaus narėm. Laimė-jimų paskirstymas buvęs sėk-mingas, davęs pelno. Loteri-ja rūpinosi J. Janušaitis. Pa-dėkota visiems skyriaus na-riams ir šios kolonijos lietu-viams už gausiai aukotus lai-mės šuliniui fantus. Pats pir-mininkas dalyvavo gruodžio mėn 10 d. Tautinės Sąjungos Tarybos suvažiavime Chica-goje ir vasario mėn. pasitari-me Clevelande. Jis smulkiai aptarė šių dviejų suvažiavi-mų tikslus, iškilusias proble-mas Vilties draugijos, Dirvos ir ALTS CV. Šiuose suvažia-vimuose buvo rasti geri sprendimai, susitarta su Dir-vos redaktorium Vytautu

reiškimą. Dar liko septy-nios neramios savaitės.

Gedgaudo, kad jis pasilieka ir toliau redaguoti Dirvą. Per-skaitė įvairias, suvažiavimu-se priimtas rezoliucijas, iš kurių paaiškėjo ALT S-gos geri nuosprendžiai.

Pirmininkas pažymėjo, kad skyrius ne tik pats dirba, bet remia ir kitų darbus. Iš kuklaus izdo buvo paremta A. Mirono "Kelionė į Kau-ną" LB premijuoto romano išleidimas 50 dol. Choras Sietynas 100 dol. Skyrius save įamžino Lietuvių Fonde su pradiniu įnašu 100 dol. Po išsamaus pranešimo pirmi-ninkas nuoširdžiai padėkojo valdybai ir nariams bet kuo prisidėjusiems prie skyriaus našesnės veiklos.

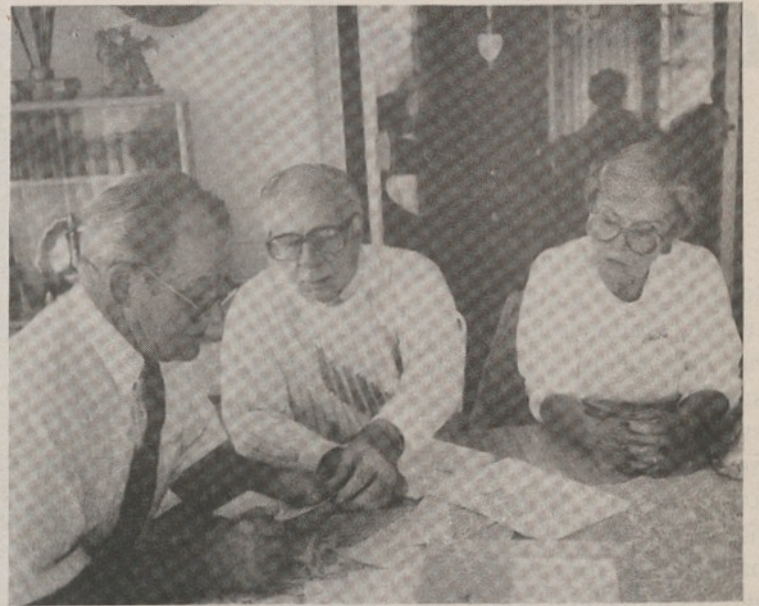
Trumpus pranešimus pa-darė vicepirmininkai Marija Šarauskienė, Jurgis Janušai-tis, sekretorius Kostas Žoly-nas. Jų teigimu, savas parei-gas atlikę vykdydami valdy-bos suplanuotus darbus.

Išdininko Prano Damijo-naičio kruopščiai paruoštą metinę apyskaitą perskaitė Marija Šarauskienė. Susirin-kimo dieną kasoje buvo 1451.75 dol.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė Vacys Dzenkaus-kas, pažymėdamas, kad at-skaitomybė tiksli, gerai tvar-koma ir išdininkui Pranui Da-mijonaičiui išreikšta padėka.

Apie Dirvos deimantinį jubiliejų ir vykdomą vajų kalbėjo centrinio komiteto na-rys Jurgis Janušaitis. Jis pa-žymėjo, kad centrinis komi-tetas, Chicagoje, vadovauja-mas Irenos Kriaučeliūnienės yra užsimojęs vajaus metu sutelkti Dirvos paramai šimtą tūkstančių dolerių. Tam tiks-lui veikia JAV ir Kanadoje sudaryti pagelbiniai komite-tai, kurių esama apie 24. Pra-šė Daytona Beach ALTS-gos skyrių taip pat tinkamu laiku Dirvos deimantinę su-kaktį paminėti ir kelti lėšas. Prašė visų skyriaus narių at-siliepti į centrinio komiteto laišką, sugrąžinti laimėjimų šakneles, o vajaus metu, jei-gu kas neskaito, prenumeruo-ti ir skaityti gerai redaguoja-mą Vytauto Gedgaudo Dir-vą. Šia proga kalbėtojas nuo širdžiai padėkojo skyriui ir valdybai už įstojimą į LF na-rių, Lietuvių Fondo vardu ir kvietė visus skyriaus narius, kad ir su pradiniais įnašais, tapti LF nariais ir dalyvauti penktojo milijono užbaigime.

Susirinkimas padarė gerų nutarimų. Tautos šventę ruoš ir šiais metais rugsėjo mėn. Ta proga bus paminėta Dirvos deimantinė sukaktis ir vykdomas pagrindinis vajas. Skyriaus valdyba į šią šventę kvies centrinio komiteto pir-mininkę Ireną Kriaučeliūnie-

ALT S-gos Daytona Beach skyriaus kontrolės komisija tikrina knygas. Iš kairės: Gediminas Lapėnas, Vacys Dzenkauskas - pirmininkas ir Stella Abraitienė.

nę. Iš skyriaus izdo susirin-kimas Dirvos vajui paskyrė 250 dol. Gera pradžia!

Pirmininkas V. Abraitis susirinkimą supažindino su gegužės mėn. Bostone įvyk-tančiu ALTS 21-ju seimu, numatytas programas. Šia-me seime mūsų skyriui atsto-vaus pirmininkas Vytautas Abraitis ir išrinkta atstovė Stella Abraitienė. Susirinki-mas Seimui paskyrė auką 100 dol. ir atstovės dalinēm išlaidom apmokėti 250 dol.

Valdybos rinkimai nesu-kėlė rūpesčių. Gediminui Lapėnui pasiūlius, senajai valdybai sutikus, susirinki-mas vienbalsiai perrinko šios sudėties valdybą. Vytautas Abraitis, Pranas Damijonai-tis, Jurgis Janušaitis, Marija Šarauskienė ir Kostas Žoly-nas. Kontrolės komisija per-rinkta taip pat: Vacys Dzen-kauskas, Stella Abraitienė, Kostas Žolynas. Susirinki-mas buvo darbingas. Nuta-rimai geri. O po susirinkimo malonūs šeimininkai Vacys ir Birutė Dzenkauskai visus susirinkimo dalyvius pakvie-tė šauniom vaišėm, kurių me-

tu dar buvo vis sugrįžtama pokalbiuose prie šio skyriaus gražios veiklos. Šeiminin-kams už susirinkimo globo-jimą ir vaišes nuoširdžiai dė-kojame.

Jurgis Janušaitis

MACHINISTS

For all shifts Journeymen or 1st Class Skilled. Both CNC & Manuel. Minimum 15 years job shop experience. 1st class only. Advance-ment opportunity. Excellent working conditions. Fringe benefits. Perma-nent employment. SW location now, relocating to NW. Call for appt. Jeff Brayer, Ernie Oelze, 713-667-6620.

CHEMIST-INK & COATINGS

Decorating Resources Inc., a leader in speciality printing of cosmetic packaging, requires a Chemist w/3 yrs or more exp. in printing & / or coating industry to formulate & de-velop gravure & screen printing sys-tems. Must be able to work largely unsupervised. Exp. in thin film plas-tic & plastic container decorations & heat activating adhesives is a plus. Production & customer technical support also involved. Exc benefits & competitive salary if qualified. Resumes to: Mr. E. H. Neaves, Dire. of R&D Decorating Resources, Inc.

430 Andbro Drive,
Pittman, NJ 08071.

(14-16)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITĖS Į

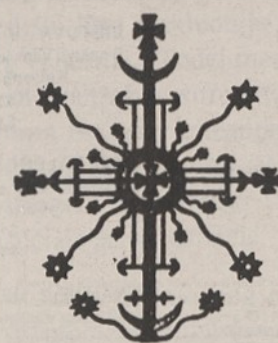
LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsi-kimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Lietuvos klausimas viršūnių konferencijoj

Tauta nusiminusi, bet nepalaužta

Dr. Antanas Butkus

Kad sušvelnintų Washing-toną dėl sovietų elgesio Lietuvoje, Gorbačiovo patikėtinis Jakovlevas 'neoficialiai' susitiko su Lietuvos vyriausybės atstovais tą pačią dieną, kai sovietų užsienio reikalų ministeris E. Shevardnadze atvyko į Washingtoną tartis dėl prezidentų Busho ir Gorbačiovo konferencijos. Vos jis suspėjo išlipti iš lėktuvo, kai buvo apipildytas klausimais dėl sovietų agresyvaus elgesio Lietuvoje.

JAV valstybės sekretorius Baker pakartotinai išpėjo Shevardnadze, kad sovietai susilauks labai stiprių priekaištų dėl jų agresyvių veiksmų Lietuvoje. Shevardnadze į tai atsakė, kad sovietų tikslas yra 'garbingas dialogas' su Lietuvos vyriausybe.

Tačiau tas jo tvirtinimas nenuramino JAV administracijos, kuri išpėjo sovietus kad JAV praranda kantrybę dėl sovietų grobuoniškos taktikos Lietuvoje. JAV vyriausybė jau keletą savaičių bandė pateisinti Gorbačiovo veiksmus Lietuvoje, o sovietai vis provokuoja lietuvius, bandydami iššaukti chaosą. Nors Gorbačiovas pakartotinai tvirtina, kad jis nori iš-

vengti riaušių, tačiau jo inspiruoti veiksmai – kaip tankų paradas Vilniaus gatvėmis, kariškių gaudymas ligoninėse, Lietuvos pastatų užėmimas jėga bei prez. Landsbergiui lojalių Prokuratūros tarnautojų išvaikymas – aiškiai rodo, kad jis nori palaužti lietuvių norą būti nepriklausomais.

Jei Gorbačiovas pasiryžo panaudoti savo nesenai išgytą galią prieš Lietuvą, pasaulis vargu ar gali jį fiziniai sustabdyti, rašo Vm. Safire N.Y. Times dienraštyje, tačiau mes galime įrodyti, kokios bus pasekmės to jo smurto Lietuvoje. Mes turime jam įrodyti, kad jo valdžios stiprumas namuose pareina nuo jo reputacijos užsienyje, sako Safire. Tas išankstinis išpėjimas turėtų Gorbačiova sustabdyti nuo represinių veiksmų Lietuvoje.

Šiuo metu JAV dar nėra karo išvakarėse, tačiau yra išvakarėse tarp tiesos ir melo. Kokį kelią mes pasirinkime, taip istorija mus vertins kaip žmones ir kaip tautą. Mes turime įtikinti prez. Bush, kad jis nesiųstų į Maskvą sumaišytų signalų. JAV 50 metų rėmė Pabaltijo

tautų nepriklausomybę ir dabar, kai toji nepriklausomybė jau čia pat, prez. Bush turi viešai pasakyti, kad JAV savo nusistatymo nepakeitė. JAV niekad negalės suprasti sovietų teroro taktikos prieš Lietuvą, nors sovietai ir kalbėtų apie 'taikias diskusijas', kai tuo pačiu įmoju jie siunčia tankus prieš Lietuvą, ar jėga iškrausto legalius Lietuvos vyriausybės reprezentantus iš vyr. prokuroro istaigos.

JAV valstybės sekretorius Baker pakartotinai išpėjo sovietus, kad Pabaltijo valstybių nepriklausomybės sustabdymas labai rimtai pakenktų JAV-Sovietų santykiams. Shevardnadze tvirtina, kad to nebus, nes Maskva nori 'takaus dialogo' – nors tą pačią dieną ginkluoti jų kariai pakartotinai išiveržė į Lietuvos prokuratūrą ir išvarė visus prezidentui Landsbergiui palankius tarnautojus.

JAV kongresas reikalauja kad vyriausybė suformuluotų aiškią politiką Lietuvos reikalui. Kongrese šiuo metu vyrauja tokia nuotaika, kad administracija neturės kito kelio, kaip 'atšaldyti' santykius su sovietais iki jie

taikiai neišspręs Lietuvos nepriklausomybės klausimo. Dėl Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, Gorbačiovas pats save ištūmė į kampą, iš kurio jam bus sunku išlysti – gal dėl to ir JAV vyriausybė bando jam padėti.

Sovietų Sąjungoje Gorbačiovas nėra toks didelis viešpats, koku jį rodo dabartinis titulas. Kariuomenės įtaka kasdien vis didėja. Ją remia ir palaiko komunistai ir valdžios aparatai, labai pasipiktinę dėl 'perestroikos'.

Be Vakarų valstybių pagalbos Lietuva negalės atsipirti prieš sovietų agresiją, todėl prezidento Bush politika – paskelbimas, kad JAV laikysis "neutraliai" dėl jų intimidacijos Lietuvoje, – reiškia nepriklausomybės mirtį.

Mums tikrai nesuprantama, kodėl Amerika, laisvės siekiančių tautų čempionė, nenori padėti Lietuvos herojiškiems vadams bijodama pakenkti 'perestroikai', kuri visomis jėgomis stengiasi savo glėbyje išlaikyti Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes. Dar daugiau. Sovietai laukia JAV kapitalo, kad jis padėtų atstatyti merdinčią sovietų ekonomiką, kad, pasta rajai atsigavus, jie dar agresyviau galėtų kovoti prieš Vakarus. Ar dėl to mes norime palaikyti Gorbačiovo 'perestroiką'?

Kai po ilgų derybų Shevardnadze išgavo iš JAV vyriausybės sutikimą dėl viršūnių konferencijos, ir kad Lietuvos klausimas būtų paliktas jai išspręsti, išvykdamas jis jau įžuliai pareiškė, kad Lietuvos siekimas nepriklausomybės yra "Sovietų vidaus reikalas".

Sunku pateisinti ir Vokietijos užsienio reikalų ministerio pareiškimą Washingtono, kad jis yra nepatenkintas, kad prezidentas Bush per daug laiko skiria Lietuvos klausimui ir tuo trukdo Vokietijos susijungimo reikalų greitesniam išsprendimui. Atrodytų, kad Vokietija dabar turėtų atgailauti ir visomis išgalėmis padėti Lietuvai, nes ji daug prisidėjo, kad Lietuva galėtų būti sovietų okupuota.

Kovo 13 d. Vilniuje rašytame laiške skundžiamasi, kad "Lietuvoje neįsivaikoma jo kios šventiškos nuotaikos atkūrę nepriklausomybę. Padėtis įtempta, nes dauguma (?) nepatenkinti Aukščiausios Tarybos pirmininko asmeniu (netgi reikalauja perrinkti). Liaudis, jam vadovaujant, jaučiasi nesaugi. Daug chaoso visoje Taryboje ir nepasitikėjimo ateitimi. Laukiama sugrįžtant Brazausko, kad padėtų nurašinti respublikos žmones."

Lietuvos žmonių nerimą mes galime suprasti, nes rusai visais būdais stengiasi sukelti chaosą ir jo pretekstu

anuliuoti paskelbtąją nepriklausomybę. Sukelta įtampa veikia nervus, kuriuos dar nuolatos pakursto čiabuviai svetimtaučiai. To pasekoje ieškoma kaltininkų, bėdą suverčiant vadovaujantiems asmenims.

Vis dėlto ir šioje situacijoje drįstame tvirtinti, kad didžioji dauguma Lietuvos žmonių turi pilną pasitikėjimą prez. Landsbergiu, nes jo pusėje yra moralinė ir juridinė teisė, kuri pagaliau nugalės sovietų smurto veiksmus ir Lietuva tikrai atgaus pilną nepriklausomybę.

Aukščiausios Tarybos pareiškimas

"Demokratiškai išrinkta Lietuvos Aukščiausioji Taryba 1990 metų kovo 11 dieną atstatė nepriklausomą Lietuvos valstybę, suformavo Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir kitas valstybės institucijas, kurios, visuomenei priitarant ir remiant, vykdo savo funkcijas.

Tačiau TSRS, panaudodama savo ginkluotąsias pajėgas, taip pat kitais būdais mėgina sukelti Lietuvoje įtampą ir dezorganizuoti normalų Lietuvos valstybės organų darbą. Siekdama nuslėpti nurodytus veiksmus nuo pasaulio visuomenės ir užkirsti kelią informacijai, TSRS blokuoja tarptautines komunikacijas, draudžia užsienio kraštų diplomatų ir žurnalistų veiklą Lietuvoje.

Šie ir kiti agresyvūs TSRS veiksmai šiurkščiai pažeidžia visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus, kelia realią grėsmę Lietuvos Respublikos valstybiniam suverenitetui, žmonių gyvybei ir sveikatai.

TSRS savo kariuomenės pagalba remia negausią politinių šalininkų grupuotę, siekiančią, kad Lietuvos Respublikoje būtų vėl atstatytos senosios TSRS administracinio valdymo struktūros. Tokiu būdu išskyla teisėtai išrinktos valdžios ir suformuotos vyriausybės nuvertimo Lietuvoje grėsmė.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba realios grėsmės Lietuvos nepriklausomybei akivaizdoje pareiškia:

Visa atsakomybė už žmonių nelaimės ir politinės kariuonės perversmo pasekmes tektų TSRS aukščiausiajai vadovybei".

V. Landsbergis

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas

Vilnius, 1990 m. bal. 4 d.
(LIC)

1990 METŲ
LIETUVIŲ
TAUTINIŲ DAINŲ
ir ŠOKIŲ FESTIVALIUI
LIEPOS 5-8 DIENOMIS

BALTIC TOURS
siūlo septynias išskirtinas 7, 10 ir 13 dienų
keliones į Lietuvą!

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA
15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".

Kelionė #629 birželio 29 - liepos 13,
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA
18 dienų kelionė, 13 dienų Lietuvoje: 14 naktų Vilniuje, 2 Vakarų
Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš
Berlyno.

Kelionė #702L liepos 2-19, "Lietuvos" viešbutis.
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,369.00 iš Chicagos

Kelionė #702T liepos 2-19, "Turistų" viešbutis.
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA
13 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje (11 naktų Vilniuje). Pan
American linija, "Lietuvos" viešbutis.

Kelionė #703A liepos 3-15
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,249.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA
14 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje: 11 naktų Vilniuje, 1
Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #703B liepos 3-16, "Turistų" viešbutis.
\$1,949.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,149.00 iš Chicagos.

Kelionė #703C liepos 3-16, "Trinapolis" - žaliame ir ramiame
Vilniaus "Žirmūnų" priemiestyje keturių aukštų viešbutis su
restoranu ir baru. Tinkamas pavieniams arba grupėms.

\$1,749.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,949.00 iš Chicagos.

Kelionė #703D liepos 3-16, "Composers"
apartamentai, netoli Vingio parko, norintiems privatumo. Yra
tikrai 14-kai asmenų. Duodama kaina padengia tikrai apartamento
nuomą. Kelionės, maistas, apžiūrėjimai ir Festivalio programos yra
asmeninis rūpestis.

\$1,649.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,849.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 11 dienų kelionė.
7 naktys Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #608 - birželio 8-18:
\$2,099.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,299.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ŠVEICARIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Zūriche. Swissair linija.
Kelionė #614 - birželio 14-28:
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,469.00 iš Chicagos.

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA - 15 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair
linija.

Kelionė #801 - rugpjūčio 1-15 :
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir AUSTRIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.
Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpjūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicagos.

LIETUVA - 10 dienų kelionė.

8 naktys Vilniuje. Finnair linija.
Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA - 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.
Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 12 dienų kelionė.
9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicagos.

ŠV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE - 15 dienų kelionė.
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į
Festivalio programas, tris pamaitinimus kasdieną, pusryčius,
pietus ir miesto apžiūrėjimą West Berlyne ir Helsinkyje, perva-
žimą ir asmeninį BALTIC TOURS palydovo patarnavimą visoje
kelionėje.

Smulkesnės informacijos ir brošiūrai, kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • Newton, MA 02164
Tel. 617/965-8080 • Fax 617-332-7781

Dirvos jubiliejaus komiteto rūpesčiai ir viltys

Jurgis Janušaitis

"Turėsime įdėti daug darbo ir energijos, kad galėtume gražiai užbaigti Dirvos jubiliejaus darbo metus. Reikės turėti daug kantrybės ir pasiaukojimo apsiimtas pareigas garbingai atlikti." Taip kalbėjo Dirvos deimantinei sukakčiai ruošti centrinio komiteto pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė, kreipdamosi posėdžio metu į visus komiteto narius.

Taip – jubiliejus ir ta proga vykdomas Dirvai paremti vėjus – ne eilinis darbas. Reikalauja daug darbo rankų, daug sumanumo ir net išradimo.

Tuo, pripažinkime, pasižymi pati komiteto pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė ir centrinio bei pagalbinių komiteto žmonės.

Tad rūpesčių nestokojama. Pati pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė parašė net 150 asmeniškų trumpesnių ar ilgesnių laiškų savo pažįstamiems, profesionalams, visuomenininkams, kultūrininkams, prašydama atsiliesti su didesne auka Dirvai.

Tiesa, rašant šį reportažą, pirmininkė painformavo, kad kol kas į jos asmeniškų laiškų dar nedaug atsiliepė, tačiau turima vilti, kad apsigalvoję laiškų gavėjai laiku ir su stambesnėmis aukomis atsilieps. Pirmininkė jau džiaugiasi pirmosiomis kregždėmis, atskridusiomis su aukomis. Štai keletas jų: Elena Jonušienė Dirvą pasveikina su 400 dol. čekiu, Regina Peters su 200, Dr. Misevičienė 100, Česlovas Rukuiža – 90, Prel. Kučingis 50, Dr. Šliažas 50 dol. Tai tik graži pradžia. Be abejo kasdien atskris naujos kregždės su nauja žinia, su nauja auka. Visi aukotojai bus paskelbti, o čia išvardinau kaip mažytį pavyzdį.

Be abejo, lietuviškoji visuomenė jau gavo centrinio komiteto laiškus su laimėjimams skirtais bilieteliais. Jų išsiųsta apie 4500. Taigi ne-

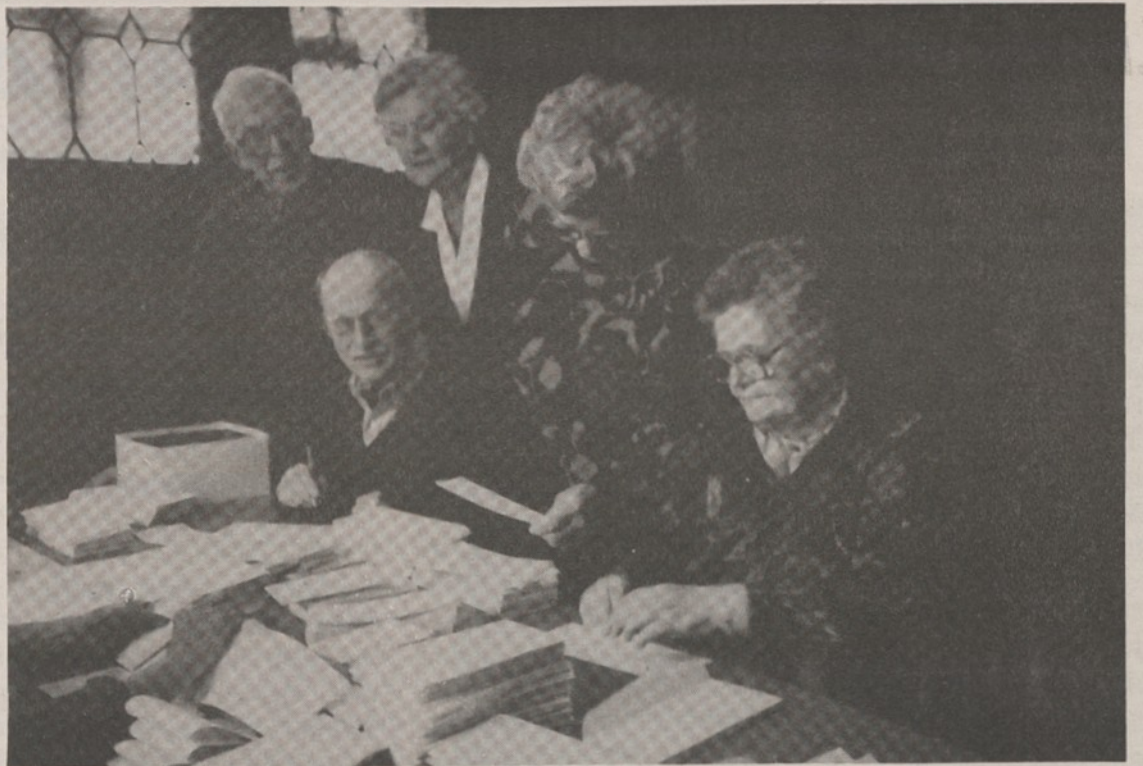
mažas darbas tiek laiškų išsiųsti. Pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė džiaugiasi, kad loterijos bilietų šaknelės grįžta, kad pridėdama ir aukos. Štai iki kovo mėn. 27 d. jau komitetas už loterijos bilietus gavo 6000 dol. Centrinio komiteto išdan jau yra įplaukę, įskaitant vėjus atidarymo pokylių, arti trisdešimt tūkstančių dol.

Bet centrinio komiteto viltys yra sutelkti bent šimtą tūkstančių dolerių. Taigi dar toli gražu iki tikslo. Bet dar turime ir šiek tiek laiko, nors jis rieda sparčiu greičiu.

Komitetas deda daug vilčių į JAV ir Kanadoje veikiančius pagalbinius komitetus. Jie, atrodo, dar tebeplaukioja, kaip sėkmingiau paminėti Dirvos 75 metų egzistavimo sukaktį ir kaip sutelkti kiek daugiau lėšų. Manytina, kad pagalbiniai komitetai nedelsiant pradės savo įsipareigojimus vykdyti ir centras susilauks nemažai aukų.

Į pirmininkės Irenos Kriaučeliūnienės asmeniškų laiškų atsiliepią laiškais ir aukomis, o į komiteto bendralaiškį Dirvos skaitytojai. Štai keletas jų: V. Vitkus iš Rochester N.Y. Dirvai linki ilgiausių metų ir prisimena kai prieš 41 metus jį, atvykus Amerikon, pasveikino Dirva, su kuria niekada nebesiskyrė. Mrs L. Radzvičienė rašo, kad dėl senatvės ir silpnos sveikatos paremti Dirvos stambesne auka negalinti, bet čekutį pridėjo. Maria Miščikienė, 92 metų rašo, kad ji Dirvą skaitanti su virš 65 metų ir ragina, kad į darbus jungtųsi jaunimas. Kun. F. Kireilis, pridėdamas čekutį, linkėdamas Dirvai Palaimos, dėkingai ją prisimena, grąžina loterijos bilietų šakneles, pridurdamas, kad per Dirvą jį surado jo giminės 1950 metais.

Pirmininkė ir daugiau panašių, su dėkingumu Dirvą prisimenančių laiškų ir

Dirvos jubiliejinių metų proga vedamojo vėjus talkininkai. Iš kairės: O. Kremeris, P. Buchas, I. Kriaučeliūnienė - pirm., M. Marcinkienė ir E. Valiukėnienė.

kartais su auka Dirvai gauna kasdien.

Centriniam komitetui rūpi ir leidinys, kurį redaguoja žurnalistas Juozas Žygas. Jis laukia iš autorių, pasižadėjusių rašyti, straipsnių, liečiančių jubiliejų. Autoriai savus įsipareigojimus prašomi nedelsiant atlikti ir straipsnius siųsti leidinio redaktoriui Juozui Žygui.

Taip pat būtų gražu, kad ir lietuviai verslininkai, biznesieriai, organizacijos, visuomenininkai, kultūrininkai atsiųstų savo sveikinimus, kurie būtų talpinami jubiliejiniame leidinyje.

Štai ir sveikinimų bei skelbimų kainos: Pilnas puslapis – 100 dol. Pusė pusl. – 50 dol., ketvertis puslapio 25 dol., trečdalis pusl. – 35 dol. Sveikinimus ir skelbimus leidinio redaktoriui turi gauti iki birželio 15 d. Pirmieji sveikintojai jau atsiliėpė tai Algimantas ir Laima Antanėliai (marmuro išdir-

binių prekyba) su 250 dol. ir Gediminas ir Birutė Jodvalis – Racine Bakery, Chicago. Komitetas turi vilčių, kad ir daugiau tokių sveikinimų artimoje ateityje susilauks. O juk Chicagoje verslininkų, organizacijų, profesionalų ir kit. nestokojama.

Tokiais rūpesčiais ir tokiomis viltimis dabar gyvena ir dirba Dirvos jubiliejui ruošti vyr. komitetas Chicagoje. Sėkmės ir ištvermės!

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Dirvos vėjus centrinio komiteto pirm. Irena Kriaučeliūnienė tariasi vėjus reikalais su St. Petersburgo Dirvos vėjus komiteto pirm. Juozu Žygniū

Lietuviškos spaudos skiltyse

Ne protingas, bet klastingas

Tadas Sviderskis

Vėluojančiu iš Lietuvos pašto siuntų šūsnyje atkreipiau dėmesį į šių metų "Literatūroje ir Mene" Nr. 3 išspausdintą pokalbį su niujorkiečiais Audra ir Romu Misiūnais, jų viešnagės Vilniuje metu.

Interviu pavadintas "Manhattano mecenatai", kuriame žurnalistas V. Vasičiauskas maloniai atsiliepia apie Misiūnų šeimą, pagarsėjusią savo nepaprastu sveitimumu ir begaliniu dosnumu atvykstantiems paviesti Amerikon Lietuvos kultūrininkams – rašytojams, dailininkams, kompozitoriams. Misiūnų jaukiuose namuose, primenančiuose paveikslų galeriją, New Yorko centre, Manhattane, dažnai suranda prieglobstį ne tik pavieniai įžymūs atvykėliai, bet ir ištisimo kolektyvai, pavyzdžiui, Jaunimo teatras...

Dosnūs šeimnininkai visada gerai supranta atvykusių kultūrininkų daugiau negu kuklią finansinę padėtį, ir kiek išmanydami stengiasi padėti, negailėdami laiko, rūpestingumo, visa esybė rodydami, kad tas vargas jiems malonus, nors jiedu yra labai užimti žmonės. Audra – New Yorko vieno tarptautinio banko viceprezidentė, Romas Misiūnas – Rytų Europos ir Tarybų Sąjungos specialistas, Yale universiteto tarptautinių studijų centro mokslinis bendradarbis, JAV valstybės departamento konsultantas.

Tikrai malonu skaityti tokius palankius, su dėkingumu išreikštus atsiliepimus apie žmones, geradariškai pasišventusius filantropinei veiklai, globojant svečius iš Lietuvos. Taigi, perskaičius šį straipsnį negalėjau nesididžiuoti tokiais dosniais lietuviškos kilmės mecenatais iš Manhattano, tuo labiau, gyvenančiais kaimynystėje.

Misiūnų viešnagę Vilniuje taipogi paminėjo "Gimtasis kraštas", pagarbiai pristatydamas svečius iš New Yorko, ir labiau nukreipdamas dėmesį į politinio pobūdžio pašnekesį. Ir tai suprantama, juk redakcijos pašnekovas ne bet kas, o žymus sovietologas, garsiai tituluotas politinis mokslininkas. Pokalbio svarbą pabrėžia ir toks retas Vilniaus spaudoje faktas, kad R. Misiūnų sykiu šnekino net du "Gimtojo krašto" žurnalistai A. Petrulis ir V. Ušackas.

Jeigu R. Misiūno – mecenato geradariška veikla suteikia jam užtarnautą pagarbą, tai to paties, deja, negaliu

pasakyti apie taip išgarsinto tituluoto sovietologo kai kuriuos samprotavimus, ne vien manyje palikusius kartų nusi-vylimą.

Ir štai kodėl. Žemiau pacituosiu skaitytojams keletą iš R. Misiūno atsakymų pokalbyje su laikraščio žurnalistais.

Iki cituojant ištraukas noriu pastebėti, jog nepaisant gyvo ir įdomaus, diskusinio pobūdžio pokalbyje tolerantiškų žurnalistų svečias iš JAV laikėsi tarsi su distancija, tai šen tai ten vis akcentuodamas "jūs", "jūsų". Taip savotiškai, o atvirai tariant, svetimai, R. Misiūnas turi omeny lietuvius, Lietuvą...

Štai kad ir tokia citata, iliustruojant ne tiek R. Misiūno samprotavimus, kiek pačią formą, kurią jis pasirinko atsakymams.

"Gimtasis kraštas":

" – Vakarų Europa gali svajoti apie bendrus namus, nes savo problemas išsprendė: šalys nepriklausomos, tvirta ekonomika, žmonės patenkinti savo gyvenimu. Mūsų tikslai kiti. Atkursime nepriklausomybę, o tada ir integruosimės."

R. Misiūnas:

"Ar jūs tai ekonomiškai pajėgsite? Ar jūsų integracijos kas nors norės? Štai Turkija taip pat priklauso Europos rinkai, bet yra labai nenorimas partneris".

Ir taip toliau, tokiame stiliuje. Įspūdis toks, lyg vilniečiai žurnalistai diskutuoja ne su užsienio lietuviu, kuriam sopa lietuviški reikalai, o su užsieniečiu tik kalbančiu lietuviškai. Tokiu atveju užjūrio svečias tėra mums tik svetimšalis, nesupranta esminių Lietuvos nepriklausomybės siekių.

Apmaudu girdėti, kada Vakarų sovietologams mūsų nepriklausomybės siekiai regis tarsi egoistinė užgaida arba romantiška pretenzija, kurios pasekoje, neduok Dieve, gali kilti destabilizuojanti grėsmė SSSR visumai ir asmeniškai gausumos amerikiečių numylėtiniui Gorbi...

Nė kiek nenoriu užgauti garsiai tituluoto savo tautiečio, ir džiaugčiausi esąs klydęs, tačiau nerimą kelia tas faktas, jog R. Misiūnas, užklaustas apie Gorbačiovo politiką, štai kaip jį charakterizavo:

" – Gorbačiovas protingas žmogus ir supranta reikalą..."

Sekantį "komplimentą" Gorbačiovo protingumui pabrėžti R. Misiūnas dar kartą akcentuoja pokalbio pabai-

goje: "Manau, kad jis protingas žmogus..."

Cituoju nepilnai, nes jau iš to savaime matyti į kokią apkasų pusę linkęs mūsų išgarsintas sovietologas su lietuviška pavarde.

Paskutiniu metu pernelg užtektinai girdėta liaupsinimų ir palaižūniško garbinimo odžių "dešimtmečio žmogui". Gal naivių amerikiečių akimis žvelgiant Gorbačiovas vos ne pasaulinio masto reformatorius ir anot R. Misiūno "protingas žmogus, suprantas reikalą"?

Deja, taip gali samprotauti tik siauros, trumparegės politinės nuovokos specialistai, kurie grindžia savo samprotavimus ne praktiniais išgyvenimais sovietijoje, o tik teoretiniais, statistiniais stebėjimais. Tokie "kabinetiniai" šiuolaikinės politinės istorijos mokslininkai, patogiose kėdėse sėdynę trindami, tik klaidina visuomenę savo neva moksliskai pagrįsta nuomone, tuo tiesiogiai prisideddami prie komunistinio diktatoriaus Gorbačiovo populiarinimo.

Gi iš tikrųjų mitas apie Gorbačiovą tai reiškinytis ne kiek ne didesnis negu dvejetukininko sindromas. Metų metais nevalyvas bukaprotis, muskulingas staržievis gyvena pagal taisyklę: sila jest – uma nenada (jėga yra – proto nereikia). Taip ir gyvena, kol netikėtai kažką sulemeno, kažką susapaliojo apie naują galvosėną. Toks "fenomenas" užhipnotizavo net dalį civilizuoto pasaulio žmonijos, kuri ilgai laukus iš dvejetukininko progreso, nustebusi pradėjo jam ploti, jį garbinti...

Taigi, mitas apie Gorbačiovą tėra tik muilo burbulas, išpūstas lengvatikių politikierių. Gorbačiovo "nuopelnas" yra tas, jog būdamas klastingesnis už kitus, jis pirmas iš sovietinių vadų suvokė savo imperijos artėjančią neišvengiamą prazūtį. Tada ir pasklido po pasaulį magiški žodžiai "glasnost", "perestroika", užtemdydami civilizuotos žmonijos protus ištikimojo leniniečio Gorbačiovo eiline politine avantiūra.

Gal ir patikėtų žmonija Gorbačiovo naujos galvosėnos vaisiais, jeigu jis tai darytų tikrai nuoširdžiai. Tik pagalvokite, ar vagis, plėšikiškai pagrobęs jūsų namų turtą, grąžins jį gera valia kada nors atgal?

Tikriausiai, niekada. Nebent jeigu kiti žmonės, pastoviai gėdindami grobiką, priverstų grąžinti jūsų turtą.

Tokiais žmonėmis visu pirma buvo ir tebėra mūsų žilagalvė emigracija, gal būt, ne itin garsiai tituluota, bet giliai patriotiška, dešimtmečiais pastoviai primenanti laisvajam Vakarų pasauliui apie apvogtą Lietuvą-Tėvynę. Prie jų protestų pagaliau prisijungė ir dora dalis žmonijos visame pasaulyje.

Todėl Gorbačiovas buvo priverstas pasukti naujovių keliu, bet vėl gi ne savo geros valios skatinamas, o demokratinių jėgų spaudžiamas, genamas neišvengiamos istorinės realybės raida. Tad nepervertinkime "didžiojo sovietų reformatoriaus", nes jis pats prieš penketą metų nenumatė tokios įvykių tekės, net nesvajojė duoti savo vergams laisvę, o jeigu netgi ir nutuoktų ateitį, tai mūsų Lietuva jau būtų seniai su žeme sulyginta, arba iš pagrindų surusinta.

Diena iš dienos ryškėja Gorbačiovo politinės sąžinės nešvarumai. Kaip ir jo pirmatai jis nekantrus atviram, taikiam lietuvių pasipriešinimui ir tuoj pat griebiasi prievartos, kadangi pagal leninio vadovavimo principus – tikslas pateisina priemones.

Be abejo, visi prisimename nuotrauką, vaizduojančią vilniečius demonstrantus su plakatu "Bye, bye, USSR", kur vidurinių raidžių sutrumpinimas aiškiai primena fašistinių SS dalinių emblemą. Ši nuotrauka prieš porą savaitių apėjo bemaž viso pasaulio spaudą.

Per šią tragišką dviženklę simboliką lietuviai nedviprasmiškai parodė pasauliui ką mes manome apie SSSR. Jau kam kam, bet lietuvių tautai, pusė amžiaus nešusiai sovietinės imperijos jungą, nemažiau negu kitiems sovietijos vergams aišku, jog Stalino–Chruščiovo–Brežnevo–Gorbačiovo teroras yra tolygus Hitlerio diktatūrai.

Kaip galima vadinti žmogų protingu ir žinančiu reikalą, jeigu jis–Gorbačiovas – per savo diktatoriško valdymo penkmetį leido lietis kraujui Afganistane, Tbilisi, Jerevane, Baku, Dušanbe, o dabar pasirengęs žudynėm Lietuvoje?

Arba, kaip pateisintumėte Gorbačiovo akiplėšišką reikalavimą Lietuvai išmokėti Kremlui 33 milijardus dolerių?

Čia jau dvelkia neužmaskuota raketo politika – įžulus reikalavimas duoti išpirką už teisę būti laisvais! Gavęs neigiamą Lietuvos atsakymą, nesuskaičiuojamu "taikių iniciatyvų" demagogas iš maskvos nedvejodamas pradėjo svaityti grasinančius ultimatų ir regsti naują politinį šantažą. Lygiai taip, kaip arabų teroristas pristato pistoletą prie smilkinio savo aukai, taip ir Gorbačiovas jau

nukreipė masinės prievartos pabūklus į Lietuvos veidą.

Ar bereikia dar svaresnių įrodymų, jog turime reikalą ne su protingu žmogumi, o su begaliniu klastingu, politinę dorovę praradusiu vadovu, neturiniu mažiausio supratimo tautybių problemose, užtat sėkmingai įžengusiu į aukščiausią imperijos sostą.

Ir pabaigai noriu pacituoti dar vieną R. Misiūno samprotavimą. Žurnalistų paklaustas, ar Lietuva jau turi savo politiką, R. Misiūnas pareiškė:

" – Politikas yra žmogus, kuris stengiasi paveikti aplinkybes tam tikrą tikslą. Žinoma, visada bus tokių pseudopolitikų, kurie mėgsta kalbėti, tik nelabai nusi-mano, ką jie tuo galėtų pasiekti."

Na ką gi, jeigu dabartinės Lietuvos jauni politikai, jau per tokį trumpą laikotarpį atvedę respubliką prie realios nepriklausomybės slenksčio, teuzsitamavo tik tokį žymaus sovietologo miglotą komentarą, tuomet leiskite man užbaigti šias pastabas žodžiais, pasiskolintais iš R. Misiūno minčių; *niekada nereikia kalbėti apie tai, ko neišmanai.*

BOSTON

PASKAITA APIE LIETUVIŠKUS KRYŽIUS

Arlingtono meno centras kas antradienį savo patalpose, 41 Foster St., Arlingtone ruošia kultūrinės vakaronės įvairiomis temomis. Balandžio 17 d. 7 val. 30 min. vakaro tokia vakaronė skiriama Lietuvos pakelių kryžiams ir koplytėlėms. Pranešėja – Milda Bakšytė – Richardson. Jos paskaita bus iliustruota skaidrėmis. Įėjimas: Nariams – 3 dol., o svečiams – 4 dol.

MIRĖ I. MICKŪNIENĖ
Kovo 27 d. Jamaica Plain staigiai mirė Irena Jurėnaitė-Mickūnienė. Pasiekusi daktaratą švietimo srityje, ji nepaskendo savo reikaluose, nepasikėlė į puikybę, neatitrūko nuo lietuvių visuomenės. Ją matydavai beveik visuose svarbesniuose lietuvių parengimuose. Savo aukomis rėmė įvairius lietuviškus reikalus. Velionė palaidota kovo 30 d. Highland kapinėse Norwoode po Šv. Mišių, kurias už mirusios sielą atnašavo kun. Vincas Valkavičius, asistuojamas kun. Alberto Kontauto ir kun. Antano Baltrušio.

• DIRVOS 75-mečio proga bus išleistas sukaktuvinis leidinys. Sveikinimus ir apmokamas biznio reklamas prašoma siųsti: DIRVA – 75, 7254 S. Troy St., Chicago, IL. 60629

Solistės Juditos Leitaitys žavingas koncertas Clevelande

Antanas Smetona

Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos solistės JUDITOS LEITAITĖS koncertą Clevelande rengė Dievo Motinos parapija - klebonas kunas Gediminas Kijauskas, S.J.

Priėmimu po koncerto rūpinosi Clevelando Skautininkų D-vė, vadovaujama s. Irenos Gedrienės.

Solistė koncertą dedikavo savo senelio, a.a. VINCO JUODVALKIO atminimui.

Balandžio 8 d., Verbu sekmadienio popietę, Dievo Motinos parapijos salėje įvyko Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos solistės Juditos Leitaitys koncertas. Solistei akomponavo vietinė korepetitorė Nancy Maier, kurios muzikinis įnašas buvo labai pozityvus, ypač Gruodžio kūrinuose.

Pastaruoju laiku iš Lietuvos pasipylė tokia banga išpildytojų, kad net sunku į visus jų koncertus suspėti. Taip pat yra lengva jų tinka mai neįvertinti: kur gerai – atrodo jog taip ir turi būti, nors nėra nieko lengviau, kaip koncerte vienaip ar kitaip suklysti.

Solistės Leitaitys koncerte to suklydimo beveik nebuvo. O visgi pirmas pasirodymas Amerikoje turėjo būti labai svarbu – juo labiau, kad lietuvių publika dainininkes labai kritiškai įvertina. Tai sudaro didelę įtampą, kurios įtakoje plaučiai, larinksas, gerklė – viskas nukenčia. Juditos daina vime to nebuvo galima pastebėti, kas rodo jos puikų pasiruošimą ir charakterio stiprumą.

Į sceną išėjusi graži, jauna moteris iš sykiu laimėjo susirinkusios publikos simpatiją. Viskas plaukė labai sklandžiai, laisvai. Interpretacija, mimika, gestai – viskas buvo labai apgalvota ir išėjo jai labai natūraliai. Klausytojai jautėsi įtraukti į paslaptingą pasaulį, kuriame atsivėrė stebuklingiausi vaizdai, garsai, pasakos. Artistė suteikė mums muzikinį džiaugsmą savo kruopščiu pasiruošimu, savo gražiu balsu, savo puikia laikysena scenoje, savo nuoširdumu ir, reikia paminėti, savo gražia išvaizda. Žinome, kad 'grožis nėra viskas', bet visgi geriau, kaip žmogus gražus, ypač jeigu tai jauna moteris. Solistė Judita patiko ir savo meilumu, kas publiką labai patraukė į jos pusę. Stačiai norėjosi, kad jai sekėtų. Skaitytojams teisingai gali atrodyti, kad tai ne viskas, ne esmė, o tik koncerto šalutiniai aspektai. Vienok Jūsų korespondentas, kursai pats dažnai scenoje sėdi, gali užtikrinti, kad pasisekimas koncerte, o ir apamai

Judita Leitaity, Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos solistė.

muzikos srityje, priklauso ne vien tik nuo muzikinių sugebėjimų. Solistų-solistę publika turi pamėgti, kas Juditos atveju labai lengvai buvo užtikrinta.

Koncertuojantis solistas turi turėti ne tik techniškus ir muzikinius duomenis, bet ir dvasinę kultūrą, be kurios artistas negali sėkmingai pasirodyti – stačiai kažin ko trūksta. Per solistės Leitaitys koncertą publika pajuto jos talentą, žavesį, meilumą ir jos dvasios kilnumą. užtai koncertas ir buvo toks laimėjimas tiek jai, tiek jos klausytojams.

Yra kritikų, kurie nepilnai pasitiki savimi ir, stengdamiesi parodyti kiek jie išmano, ieško klaidų. Klaidų visuomet galima surasti, bet gi koncerto lygis matuojamas ne klaidų skaičiumi, o teisingai sudainuotų gaidų kokybe. Taigi jei čia bus kalbama apie nereikšmingus trūkumus arba netikslumus – reikia suprasti, kad tai yra aukščiausio standarto pritaikymo rezultatas. Tuo mes ir sakome, kad solistę tikrai traktuojame kaip pasaulinio lygio artistę.

Amerikoje dažnai tenka girdėti geriausius menininkus – taip, kad čia nieko ne nustebinsi. Tačiau dėl įvairių priežasčių kai kuriais atvejais buvo maloniau klausytis solistės Leitaitys negu tų 'žvaigždžių', nes jos muzika rado rezonansą mūsų širdyse.

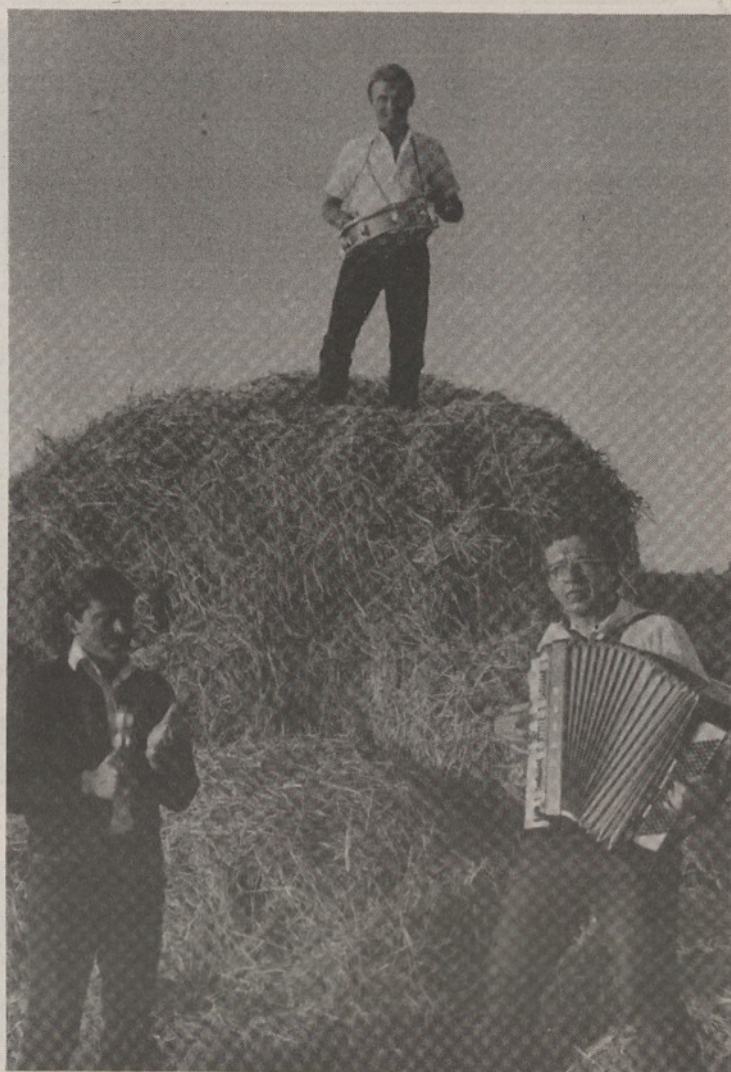
Programa prasidėjo su italų baroko kompozitorių kūriniais. A. Scarlatti ir F. Durante dainos buvo gražiai išpildytos. To laiko (Žibuoklės) stilistika reikalauja paprastumo ir rafinuotumo.

Kai turinys yra paprastas, interpretacija turėtų būti paprasta. Reikėtų vengti perdėtos mimikos, didelis siejimosi čia ne vietoj. Tuo pačiu reikia labai saugotis intonacijos nešvarumo ir ištartimo neaiškumo. Vibrato turi būti kruopščiai reguliuojamas, o balsas neturi būti suvaržytas. Geriau pasisekė Durante daina, kurios ūpas buvo pagautas ir kuri pasižymėjo geru ritmu. Žemesnieji tonai buvo gal kiek ir per duslūs. Norėjosi, kad būtų ir šiek tiek garsiau. J. P. Martini daina parodė gana daug savotiško žavesio, be su prancūzišku tekstu reikia saugotis vadinamo 'sinusinio rezonanso' – dainuojant galima tarti kitaip negu kalbant ir to nepageidautino rezonanso išvengti. J.B. Weckerlin pastoralėse lengvai gaunasi per didelis vibrato ir intonacijos nešvarumai. Šiaip Durante ir Weckerlin labai pasisekė. Puiki, švare ko'ratūra. Geras rubato. Šokio ūpas ir siūbuojantis jausmas puikiai persidavė. Ir čia, atrodo, būtų buvę galima drąsiai pademonstruoti balso pajėgumą. G. Faure dainos irgi labai pasisekė. Prancūzų stilius iš viso buvo Leitaitei labai dėkingas, tiko jos viliojančiam, koketiškam būdai.

Po pertraukos iš klausėme Mozart'o ir Schubert'o dainas. Mozart'e Judita parodė savo puikius dramatiškus sugebėjimus, puikiai pagavo nuotaką. Atrodė, kad Mozart'e buvo girdėti daug aukštesnė dainavimo ir interpretacijos kultūra. Schubert'o "Forelė", nors ir gerai sudainuota, buvo gal nepilnai suprasta. Dainos tekstas sako apie forelės sugavimą. Žvejas sudrumsčia vandenį, žuvis išplaukia viršun ir tampa pagauta - Schubert'as labai charakteringai apibūdina sugautos žuvies muistymąsi ant meškerės (čia turi ir fortepionas daugiau talkininkauti). Būdinga, kad kai apie "Žibuokles" buvo dainuota su labai dideliais gestais, judesiais – viso to kaip tik trūko dainuojant apie forelę.

"Ave Maria", kuria buvo užbaigta antroji koncerto dalis, praėjo labai įtikinančiai, religingai. Solistės veide buvo matyti nuostabiausios transformacijos. Reikėtų pabrėžti, kad per visą koncertą teko stebėtis begaliniu jos veido išraiškos įvairumu. Ji tikrai yra puiki artistė.

Trečioje koncerto dalyje buvo lietuvių kompozitorių

"Broliai Aliukai" ruošiasi gastrolėms į JAV - repeticija šalia kluono. Kairėje grupės vadovas Evaldas Melnikas. "Aliukų" koncertai bus Philadelphijoje, New Yorke, St. Petersburg, Worcesteryje, Hartforde ir Baltimorėje.

dainos. Jautėmės po ilgos kelionės sugrįžę į brangiąją Lietuvą. Čia sentimentas nu galėjo techniškus sunkumus ir balsas staiga suskambėjo gryniau, galingiau. Visiems žinomos dainos publiką labai pagavo. Šimkaus, Banaičio, Gruodžio puikiai parinktos dainos parodė kokią turtingą Lietuvos liaudies kūrybą. Šimkus gal truputį žaidžiantis, Banaitis labiau melancholiškas, paslaptinga harmonija sukuriantis fantastiškus vaizdus. Gruodis, kaip ir anie, dar pridėdavo puikią fortepiono partiją.

Gruodžio "Aguonėlėse" solistė visiškai atvėrė savo balsą, kuris šioje dainoje labai galingai nuskambėjo (tai buvo galima ir anksčiau koncerto metu drąsiai padaryti). Po Gruodžio "Rugėlių" solistė gražiai pakalbėjo. "Visur tyla", visų mėgiama daina, buvo puikiai įsijausta, atrodė lyg kiekvienam asmeniškai taikyta. Buvo labai gražu ir labai graudu. Paskui sekė trumpas bisas iš šiuolaikinio etapo: įmantrus žaidimas žodžiais ir tonais, sudainuotas be akompanimento.

Koncertas baigėsi daina "Lietuva Brangi". Publika atsistojo. Nemažai akių buvo apsiašarojusių.

Tuo metu mums buvo išskirtinai brangi Lietuva ir tuo pačiu Judita, gyva jos dalis. Tikimės, kad ji greitai, ir dar ne kartą, čia vėl sugrįš.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• DIRVAI adresuojant laiškus į pašto dėžutę, prašom pridėti skaičių 6. Pagal pašto nurodymus, dabartinis adresas yra:

DIRVA,
P.O. Box 603206,
Cleveland, OH 44103

• Dr. EMANUELIS IR LAIMA JARAŠŪNAI, Santa Monica, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ZIGMAS IR MARINA RAULINAIČIAI, Manahawkin, N.J., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• MARYTĖ ANTANAITIS – SHALINS, Woodhaven, N.Y., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 35 dol. Ačiū.

• EDMUNDAS TUNKŪNAS, Gardner, Ma., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• DR. JOHN IR NATALIA CHERNETZKY, Cleveland Hts., Oh., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• J. ASTRAUSKAS, Toronte, Ont., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

JOB SHOP MACHINISTS
Must be capable of operating large vertical boring mills, large horizontal boring mills & large lathes.
Steady work & benefits
Apply call or write: 218-628-1011
Industrial Welders & Machinists
3902 Oneota St.
Duluth, MN. 55807
(10-16)

Lietuvaitės ir armėnų grupė demonstruoja už Lietuvos laisvę.

I. Petokienės nuotr.

BAFL konferencija

Kovo 24 d. įvyko BAFL konferenciją Los Angeles, Sheraton viešbučio patalpose, kurioje lietuviai ypač gausiai dalyvavo. Programoje buvo reprezentuotos visos trys tautos – estai, latviai ir lietuviai, visi gražiai prisidėjo prie konferencijos ruošos darbų. Konferencijos vedėjas buvo Tadas Dabšys, programos paruošėja – Danutė Mažeikienė, kuri kartu su pirm. Angele Nelsiene rūpinosi visais reikalais, bei ryšiais su spauda ir televizija.

Konferencijoje dalyvavo trijų vietinių laikraščių atstovai. Žurnalistai – Alan Bock, Ken Grubbs, Jr. ir Steve Burgard – išdėstė savo nuomones apie Lietuvos dabartinę padėtį ir po to atsakinėjo į publikos klausimus. Ne visi jų atsiliepimai buvo mums palankūs ir kai kurie dalyviai garsiai pareiškė savo pasipiktinimą dėl jų pasisakymų. Buvo abipusiai svarbu ir įdomu girdėti tiesioginius pasisakymus, gal nemažai vieni apie kitus sužinojome. Buvo aišku, kad svečiai tikrai buvo susi-

Baltic American Freedom League konferencijoje kalba Kalifornijos valst. universiteto prof. Liucija Baškauskas Anga, PHD.

I. Petokienės nuotr.

Leškienė ir Petokienė, su kitais dalyvavusios demonstracijoje.

Andronienė prie Los Angeles Federalinių rūmų demonstruoja už Lietuvos laisvę.

I. Petokienės nuotr.

domėje, nes praleido beveik visą dieną su mumis. Daug kam buvo proga su jais asmeniškai pasikalbėti per pertraukas ir pietus.

Konferencijai vykstant, lauke susirinko šeštadieninės mokyklos vaikai su mokytojais ir tėvais, laukiant vykstant kongresmano Cris Cox. Su plakatais, vėliavomis ir pilna energija demonstracija vyko visą valandą lauke, o po to suėjo į salę, kartu su televizijos filmuotojais. Vakare televizijoje, beveik visuose kanaluose, buvo rodoma vaikų demonstracija ir dalis kongresmano Cox kalbos.

Konferencijos pabaigoje buvo susumuoti dalyvių pa-

DETROIT

RAŠYTOJAS JURGIS JANKUS DETROITE

Ilgai lauktas, spaudoje ir radijo valandėlėse garsintas, rašytojo Jurgio Jankaus premijuotos knygos "TĖVAS VENANCIJUS IR JO MATILDA" pristatymas Detroite, įvyko kovo mėn. 25 dieną. Labai gaila, kad svečias atvykęs iš Rochesterio turėjo pasitenkinti vos dvidešimt penkiomis minutėmis savo pasakojimo talentui atskleisti. Mat tą dieną, pirmą valandą, Detrito lietuviai turėjo atlikti patriotinę pareigą, dalyvauti demonstracijoje už Lietuvos laisvę miesto centre. Rengėjai – Detrito skautų akademinis sambūris viską padarė, kad rašytojas galėtų kiek ilgiau pabendrauti su visuomene.

Į knygos pristatymą Kultūros Centro svetainėje atsilankė apie 60 asmenų. Iš Flinto atvykęs rašytojas Balys Gražulis vaizdžiai pristatė rašytoją ir jo kūrybą. Anot Gražulio, Jankaus pasakojimo magikai niekas nepriylgsta. Jis sukūria realybę, kurios niekur nebuvo ir kur nieko nėra.

Jurgis Jankus kalbėdamas apie savo kūrybą pasisakė, kad jis yra melagis ir kad skaitytojas tiki, kad jis teisybę pasakoja. Tačiau klausydamas jo pasakojimo susidariai įspūdis, kad ši literatūrinė "melagystė" yra jo kūrybinio talento viršūnė. Pasakodamas apie Juozo Keliuočio laišką Stasiui Santvarui, kuri paskaitęs parašė "UŽMIRŠTA NUODĖMĖ", pažymė-

sisakymai tolimesniam veikimui, remiant Lietuvos laisvės atstatymą ir Baltų kraštų išlaisvinimą. Nutarta greitai suruošti demonstracijas ir sudaryti telefono skambinimo tinklą.

Balandžio 1 d. BAFL, kartu su Pietinės Kalifornijos lietuvių kolonija, suorganizavo demonstraciją Los Angeles, prie Federal Building Westwood rajone. Dalyvavo energinga armėnų grupė ir kitų tautų bendraminčiai. Sekančią dieną Los Angeles Times pranešė, kad buvo susirinkę 1,000 žmonių, kurie demonstravo paremti atstatytą Lietuvos nepriklausomybę.

Dėka daugelio pasiryžusių lietuvių ir jų draugų, įvyko reikšmingas, viešas pritarimas Lietuvos Laisvei.

Šie du įvykiai yra svarbūs tuo, kad apjungė Baltų tautas ir vyko BAFL organizacijos rūmuose. Tai sudarė svaresnę progą praręmti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą vietiniuose laikraščiuose ir per televiziją Amerikos visuomenėje. (dal)

jo, kad žmogus žmogui daugiausia nusikalsta. Kaip žmogus pergyvenęs Sibiro tremties pragarą, po tokio sulaužymo jaučiasi. Kaip pažvelgęs į veidrodį mato vargiausią sielovaizdį – mato savo veide išbraižytą Sovietų Sąjungos žemėlapi... Tragiški įvykiai virsta tik įdomiais. Visi buvę draugai turi nuo tavęs kaž kur bėgti, nes tu pažymėtas Gulago ženklą.

Jurgiui Jankui kalbant, laikas nepaprastai greitai bėgo. Dalis klausytojų pakilo į demonstracijas. Norint pilnai pasigrožėti jo vėliausia kūryba, beliko proga nusipirkti "Tėvą Venancijų ir jo Matildą", grozinės literatūros knygą, laimėjusią Lietuvių rašytojų draugijos premiją.

Stasys Garliauskas

• RADIO VALANDĖLĖS PARENGIMAS

Sekmadienį, balandžio 22 d., 12:15 po pietų, Dievo Apvaizdos Kultūros Centre įvyks Nelės Paltinienės estradinių dainų koncertas. Prieš koncertą bus proga pasivaišinti. Koncertą rengia Lietuviškų Melodijų Radijo Valandėlė, kuri nuo 1951 m. kovo mėn. 4 d., po kelis kartus savaitėje aplanko Detrito ir apylinkių lietuvių su vėliausiomis žiniomis bei pranešimais. Valandėlę įkūrė Ralph Valatka. 1963 metais į valandėlę įsijungė dartinis vedėjas Algis Zaprackas. Buvusi šios programos ilgametė bendradarbė Patricia Bandza balandžio 3 d., atšventė savo 97 gimtadienį.

• MENO PARODA Balandžio 21 ir 22 dienomis, Detrito LB Apylinkės valdyba ruošia menininkės Danguolės Jurgutienės tapybos parodą Dievo Apvaizdos Kultūros Centre.

ST. PETERSBURG

• ALT S-gos ST. PETERSBURGO SKYRIAUS metinis narių susirinkimas įvyko mažojoje klubo salėje kovo mėn. 22 d., dalyvaujant apie 50 asmenų. Susirinkime išklausyta M. Tubelytės – Kuhlman įdomios paskaitos apie a.a. Juozą Tubelį, kaip valstybininką ir žmogų, o taip pat J. Jurkūnas padarė pranešimą apie padėtį Lietuvoje.

Į naują valdybą išrinkti pirm. A. Jonaitis, vicepirm. J. Žvynys ir V. Gruzdis, sekr. J. Švedas ir izd. J. Taoras. Į revizijos komisiją išrinkti: E. Slavinskas, S. Kaslas ir A. Rūkas. Po susirinkimo visi buvo pavaišinti.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

GRANDINĖLĖ PAKELIUI Į LIETUVĄ

Jūs padėsite Grandinėlei įvykdyti šią kelionę atsilankydami į jos koncertą Atvelykio šeštadienyje, balandžio 21 d., 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje.

Gražioje programoje jaunimas šoks etnografinius ir sceninius liaudies šokius, dainuos Ritos Klirionės paruoštas senovines dainas.

Loterija, vaisės ir šokiai kavinėje su visais svečiais bus dalimi atmintino vakaro programos.

Jūs lankėtės pas "Ratilio" ir V. Universiteto ansamblio šokėjus. Atsilankykite ir pas "Grandinėlę". Laukiame.

Bilietai po 10 ir 7 dolerių suaugusiems ir 5 moksliniams gaunami DMNP parapijos kavinėje po mišių sekmadieniais, Taupoje (tel:

ŠV. JURGIO PARAPIJOS DIDŽIOSIOS SAVAITĖS TVARKA:

Išpažinčių tvarka:

Šeštadienį, balandžio 7 d. 4:30 – 5:20 val. p.p.

Sekmadienį, balandžio 8 d. 8:30 – 9:00 v.r.

9:30 – 10:20 v.r.

po 10:30 val. mišių

Ketvirtadienį, balandžio 12 d. 6:00 – 6:45 v.v.

Penktadienį, balandžio 13 d. 2:00 – 2:30 v.p.p.

Šeštadienį, balandžio 14 d. 5:00 – 6:00 v.p.p.

Pamaldų tvarka:

Ketvirtadienį, balandžio 12 d.

Paskutinės Vakariinės Mišios (anglų kalba)

7:00 val. vak.

Penktadienį, balandžio 13 d.

Kryžiaus Keliai (anglų kalba) 2:30 val. p.p.

Kristaus Kančios Apvaikščiojimas su

Vysk. Lyke (lietuvių kalba) 7:00 val. vak.

Šeštadienį, balandžio 14 d.

Maisto pašventinimas 11:30 v.r.

Iškilminga Prisikėlimo Vigilija

(anglų kalba) 9:00 val. vak.

Sekmadienį, balandžio 15 d.

Prisikėlimo pamaldos (lietuvių kalba)

6:00 v.r.

Prisikėlimo pamaldos (anglų kalba)

9:00 v.r.

Grandinėlė šoka ... Iš dešinės: Ina Šilgalytė, Audra Gedrytė, Renė Motiejūnaitė-Booth, Rima Žiedonytė.

481-6677) ir pas K. Steponavičių (tel: 729-1796) bei pas visus Grandinėlės tėvus, šokėjus.

• DIRVOS 75 metų jubiliejiniui leidiniui apmokamas biznio reklamas pirmieji atsiuntė Algimantas ir Laima Antanėliai (marmuro išdirbinių prekyba), Omaha Nebraska ir Gediminas ir Birutė Jodvalkiai (Racine Bakery), Chicago, Illinois. Sveikinimus ir apmokamas reklamas prašoma siųsti: DIRVA – 75, 7254 S. Troy St., Chicago, IL. 60629

CLEVELANDO PARENGIMAI

• BALANDŽIO 21 D. Grandinėlės parengimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• BALANDŽIO 22, 12 val. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas. Visi kviečiami.

• GEGUŽES 5-6. LTM Čiurlionio ansamblio 50 metų veiklos sukakties minėjimas

• BIRŽELIO 10, Birželio minėjimas. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

• LIEPOS 15, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 21, Lietuvių Kultūrinio darželio pobūvis-gegužinė.

• LIEPOS 22, Dr. J. Basanavičiaus biusto atidengimas kultūriniam darželyje.

• LIEPOS 29, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

• RUGPIUČIO 26, LŠST Kar. A. Juozapavičiaus Kuopos gegužinė.

• RUGSĖJO 29, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

• SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

• SPALIO 21, Ohio Lietuvių Gydytojų dr-jos metinis susirinkimas ir kultūrinės premijos įteikimas Lietuvių Namuose.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvienu taupomąjį sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Amerikos Balso lietuvių skyriaus redakciją vis dažniau aplanko svečiai iš Lietuvos. Iš kairės: V. Butėnas, R. Baltušytė, viešnia iš Vilniaus - Madisono universitete studijas gilinanti V. Matulaitė, K. Nakiėnė, S. Sužiedėlis, R. Sakadolskis, L. Žilionytė, L. Rimkus, kun. dr. T. Žiūraičio sesuo dr. G. Jakubsevičienė iš Vilniaus, J. Bradūnas.

Juozas Mikonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

DIRVA

PAGERBĖ MILAŠIAUS ATMINIMĄ

La maison de la poesie Paryžiuje kovo 29 atidarė Oskaro Milašiaus – Oscar Milosz kūrinų parodą, kuri tęsis iki gegužės 27 d.

Parodą rengia Association des Amis de Milosz. Atidarymo dieną apie Milašių kalbėjo Jean Bellemin-Noel, o poeziją skaitė Michel Etcheverry. Parodoje eksponuojami surinkti rankraščiai, laiškai, nuotraukos ir knygos.

Dr. S.A. Bačkis, kuris yra Association des Amis de Milosz garbės komiteto narys, paskolino parodai garsiųjų rašytojų Jules Supervielle ir Paul Valery laiškus, adresuotus Oscar Milosz ir labai gražiai įvertinančius jo poeziją.

Oscar Milosz, Lietuvos diplomatas, buvęs Lietuvos pasiuntinybės Prancūzijoje štabo narys, yra labai gerbiamas dėl poezijos, prancūzų ir jo draugai turi įsteigę draugiją kuri globojama Paryžiaus miesto.

• MEČISLOVAS RUMBAITIS, Daytona Beach, Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• JUOZAS IR DANUTE SALADŽIAI, Rochester, N.Y., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• EMIL IR JULIA SINKIAI, Santa Monica, Cal., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• MARY ANN KUZMICKAS, Santa Monica, Calif., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• A. SAKALAITĖ, Omaha, NE, per Jadvygą Povilaitienę, užsiprenumeravo Dirvą. Sveikiname.

• DETROITO Lietuvių Organizacijų Centras, per izd. Česį Šadeiką, atsiuntė Dirvai auką 25 dol. Ačiū.

• DR. ROMAS IR DANA SAKALAI, Vero Beach, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• GENĖ STAPULIONIS, Surfside, Fl., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

DIRVOS FAX (216) 431-1614

DRIVERS HOUSEHOLD GOODS

Sherwood Van Lines needs several experienced Household Goods Drivers. Put your tractor in the fleet or we will provide one. Make Good Money, Fast Settlements, DOT Physical & Drug Screen Required.

Call Collect 512-271-7603
(14-20)

VACUUM FORMING

Experienced set up man, auto vac, single ends, & PI inline machines. Top salary, Good benefits. Call:

CUSTOM MERCHANDISE
CORP .201-945-6100
Ask for Mr. Tony

(12-18)

A. A.

GEN. ŠT. MJR. ROMUI KIAULĖNUI – GINTAUTUI

mirus, jo žmonai IRENAI, dukteriai GUADA WOODRING – LUECKE, jos vyrui, anūkėms JESSICA'I WOODRING ir ERIKA'I LUECKE ir giminėms Lietuvoje, nuoširdžią užuojautą reiškia

L.T.S. St. Louis ir Apylinkių
Skyrius.

Los Angeles Lietuvių Tautinių namų
buv. valdybos nariui

A.A.

HENRIKUI BAJALIUI

netikėtai mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai STASEI, giminės ir artimiesiems.

Los Angeles
Lietuvių Tautiniai Namai.

Dalis "Dirvos" vjaus narių-rėmėjų su viešnia, deimantiniam jubiliejui rengti vyr. komiteto pirm. Irena Kriaučeliūnienė. Iš kairės: S. Pangonis, S. Petrulis, I. Kriaučeliūnienė, J. Povilaitienė, V. Arnauskas, J. Lileikis.

Omahos lietuviai ir Dirvos vajas

Kovo mėn 11 d. Omahiečiai turėjo malonią viešnią, deimantinio Dirvos vjaus vyr. Komiteto pirm. I. Kriaučeliūnienę.

Tuo po lietuviškų pamaldų, parapijos salėje, buvo LB-nės visuotinas susirinkimas. Prieš pradėdant susirinkimą B-nės pirm. A. Antanėlis, užleido viešniai padaryti pranešimą, apie Dirvos 75 metų jubiliejaus vaju.

Reikia pasidžiaugti, kad šį kartą gana nemažai, net 58 asm. į susirinkimą atėjo.

Pranešimas buvo neilgas. Gana išsamus – koncentruotas. Gražiai buvo apibudinta, kodėl laikraštis, kuris tamauja mūsų politiniams, kultūriniais ir organizaciniais reikalams, gavo tokį "ūkišką" pavadinimą Dirvą. Neabejojama, kad pirmieji į šį kraštą atvažiavę lietuviai, atsivežę meilės jausmą paliktos tėvynės žemei, jos dirvonams ir ilgėsi lauko darbams. Ir gal todėl, 1915 m. mūsų pirmtakūnai Amerikoje, išleisdami laikraštį, pavadino jį Dirva. Pirmininkė teigė, kad Lietuvai laisvės kelias ir lietuvių išlaikymas išeivijoje, eina tik per spaudą, ypatingai per patrijotinę spaudą. Apgailėstavo jį, kad spaudos rėmėjų – vyresniosios kartos prenumeratorių gretos retėja, o jaunesnioji karta, daugumoje tyli. Už tai, Dirvos leidėjai su viltimis žiūri į visus lietuviškos spaudos skaitytojus, be ideologinių varžybų, ir tiki, kad švenčiant deimantinį Dirvos jubiliejų, visi įsijungs į laikraščio išlaikymą ateities metams. Laikraštis priklauso visiems ir jo spauskintu žodžiu, lyg žmogaus gyslomis, teka mūsų kultūra, švietimas ir šalpa.

Viešnios pranešimas susilaukė gana šilto atgarsio klausytojų tarpe. Todėl, nėra abejonės, kad patrijotiniai nusiteikusi Omahos visuomenė, išgirs spaudos balsą,

nes visi gerai žino, kad laikraščiai iš prenumeratorių, išsilaikyti negali. Už tai, reikia manyti, kad dėl meilės lietuviškai spaudai, jautrūs Omahiečiai, mažiau ar daugiau aukos – prenumeruos Dirvą ir sustiprins lietuvių palaikymo laidą – patrijotinę

spaudą jos deimantinio jubiliejaus proga.

Dirvos reikalu, svetinguose Reginos ir Vyto Arnauskų namuose, p. I. Kriaučeliūnienė turėjo ir pasitarimą su tautinės minties laikraščio skaitytojais ir Dirvos vjaus žmonėmis.

Pokalbiu visi buvo patenkinti ir pasižadėjo pagalbą vjaus reikaluose. (jp)

DIRVOS deimantiniam vajui aukos

Dirvos deimantinio jubiliejaus vjaus komitetas (izd. O. Daškevičienė, 7254 S. Troy St. Chicago, Ill. 60629, tel. 312-778-7864), gavo šias aukas:

Dr. O Mironaitė, Chicago 55.00
E. Antanaitis, Hamilton 15.00
M. A. Valiukaitis, Centerville 15.00
E. Gedgaudienė, S. Monica 10.00
J. Savaitis, Chipley 10.00
K. Domarkas, Highland 10.00
K. O. Žolynas, Ormond B. 15.00
I. M. Jonaitis, Cleveland 15.00
A. Markevičius, S. Monica 15.00
T. Baltikauskienė, Balt. 5.00
B. Strikaitis, Los Angeles 10.00
J. Kiznis, Brooklyn 10.00
A.O. Mironas, Daytona Bck S. 5.00
A. Milaknis, Santa Monica 15.00
R. Sidrys MD, Chicago 25.00
B. Vadopalas, Westchester ... 20.00
Dr. V.B. Skirgaila Rancho Palos Verdes 15.00
S. Rudokienė, Chicago 100.00
V. Burokas, Los Angeles 10.00
V.P. Janušonis, Dousman 10.00
V. Dovydaitis, Los Angeles ... 50.00
J. Kučinskas, Miami Beach ... 10.00
R. Guzulaitis, Speedway 10.00
V. Trumpa, Santa Monica 15.00
B. Jucėnienė, Centerville 5.00
J. Rukas, Omaha 10.00
P. Lekutis, Fruitport 25.00
V. Zdanys, W. Hartford 5.00
J. Čiuberkis, Cleveland 15.00
J. Suzelis, Newton Falls 5.00
P. Balynas, Dearborn Hts 10.00
A. Staniulienė, Bloomfd Hts. ... 5.00
J. Bironas, Livonia 10.00
V.A. Račkauskas, Cicero 15.00
E. Žilionis-Dudėnas, New York..... 25.00
J. Lekas, Chicago 15.00
J. Kuncaitis, Sarasota 10.00
E. Vengiankas, Lakeside 5.00
A. Šinkus, Santa Monica 20.00
Prof. J. Stukas PhD., Watchung..... 15.00
J. L. Giedraitis, E. Northport ... 5.00
A. Varnelis, Dowagiac 20.00
E. Ribokienė, Brockton 10.00
V. Gadiliauskas, Ridgewood ... 20.00
A. Vaivada, Melean 15.00
R. Dovydaitis MD, Dalton ... 90.00
J. Abromaitis, Palos-Hts. 10.00

P. Jonikas, Riverside 10.00
C. Grigas, Salinas 10.00
P. Stankus, Hartford 10.00
E. Ozelis, Chicago 50.00
M.G. Gureckas, Palos Verdes...50.00
A. Mackevičius, Jamaica 20.00
R. Jauniškis, Fort Solonga 30.00
V.F. Beliajus, Denver 10.00
K. Cesna, Worchester 15.00
R. Drukteinis, Omaha 10.00
A. Pesys, Dearborn Hts 5.00
B. Mikonis, Mashpee 10.00
J. Meškauskas, Chicago 10.00
J. Agurkis, Omaha 15.00
A. Baltrukėnas, Dania 15.00
E.D. Giedraičiai, Michigan ... 60.00
A.A. Lipskis MD, Wood Dale 25.00
J. Starėnas, Avon 10.00
L. Slabokienė, Clev. 5.00
M. Ambrose, Mount Airy 15.00
J. Stasaitis, Brockton 10.00
S.V. Besperaitis, Topanga 25.00
R. K. Vidžiūnas, Valencia 20.00
J. Rukšėnienė, Los Angeles 5.00
P. Molis, Shrewsbury 15.00
B. A. Sehgal, Palo Alta 10.00
H. Sudauskas, Toronto 5.00
E. Sinkys, Santa Monica 15.00
J. Vengris, Osterville 5.00
G. Leonienė, Bradford 15.00
J. Ambrizas, Chicago 25.00
V. R. Degučiai, Richmond Hts..... 15.00
J. Radvenis, Los Angeles 10.00
V. Dargis, Madison 20.00
V. Kidolis, Woodhaven 20.00
M. Juodvišis, Montreal 15.00
S. Smaizys, St. Petersb. 10.00
M. Siliūnas, Milwaukee 5.00
J. Sederavičius Omaha 5.00
D. Dundzila, Clerendon H. 15.00
J. Nesavas, Detroit 20.00
A. Dragašienė, Toronto 20.00
I.E. Monamaitis, W. Roxbury 15.00
A. Didžiulis, Brigantine 15.00
R. Giedraitis, Livonia 10.00
J. Agurkis, Omaha 15.00
A.A. Tamošaitis, Canada 10.00
V. Kupeikevičius, Oak Lawn 15.00
Dr. A. Grušnys, Wichtaks 40.00
J. Gelazius Hickory Hill 50.00
C. Bogushas, Waterbury 10.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.